

CrossConnect
MINISTRIES

TI AYAB TI DIOS, ISU TI PAKAISPALANTAYO

PASET 1

JACKIE OESCH

EXODO 1-12

**LEKSION 1: KABARBARO NGA ARI TI EGIPTO – *ISUNA KET NASALUN-AT NGA
UBING***

LEKSION 2: SIAK TI SIAK – *INAYABAN TI DIOS ISUNA*

LEKSION 3: IRUARKAYTO – *SIAK TI APO*

LEKSION 4: PINATANGKENNA TI PUSONA – *IYUNNATMO TA IMAM*

**LEKSION 5: DAGITI DIDIGRA LINAPUNOSDA TI DAGA – *BAY-AM A PUMANAW
DAGITI TATTAOK***

LEKSION 6: LAGLAGIPEM DAYTOY NGA ALDAW – *DAYTOY TI PASKUA TI APO*

“...adda nga intalimengko ti Saom ditoy pusok...”

Psalm 119:11

Produced by **TENTHPOWERPUBLISHING**
www.tenthpowerpublishing.com

Copyright © 2014 by CrossConnect Ministries.
www.crosscm.org

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without permission from the author, except by a reviewer quoting brief passages in a review; nor may any part of this book be reproduced, stored in a retrieval system or copied by mechanical photocopying, recording or other means without written permission from the author.

Unless otherwise indicated, all Scripture quotations are from The Holy Bible, English Standard Version® (ESV®), copyright © 2001 by Crossway, a publishing ministry of Good News Publishers. Used by permission. All rights reserved.

PANANGRUGI

Rugiam ita ti maysa a pannakigasangasat a mangbukel ti biangmo. Daytoy a panagdalyasatmo ket naidumduma kenka ken mangilasin iti biangmo babaen iti regget ken tarigagaymo a rumang-ay iti pannakaawatmo iti libro a maaw-awagan a Ti Nasantoan a Biblia. Ti panangitedmo ti bagim ken oras iti panagadal ti mangipatalged iti irarang-aymo iti biag bayat nga agsasao kenka ti Dios babaen ti Saona.

Maiyawis a bayat ti panagadalmo, adda koma kenka dagiti sumaganad a kasapulan:

1. Kopia daytoy a maadal a materyal: *Ti Ayab ti Dios, Isu ti Pakaispalantayo – Paset 1*.
2. English Standard Version ti Nasantoan a Biblia (ESV). Palagip: No gumatangka ti Biblia, kitaem no mabalbalin ‘tay Biblia nga adda iti:
 - a. ligason a nakaisuratan dagiti pagkonsultaan ti sabsabali pay a paset ti Biblia.
 - b. pagkonsultaan no sadino a paset ti Biblia ti pakasarakan ti isu met laeng a nausar a balikas a gagangay a masarakan iti likudan ti Biblia, ken,
 - c. sumagmamano a mapa a masarakan met laeng iti likodan ti Biblia.
3. Ball pen ken lapis
4. 3x5 wenno 4x6 a tarheta.

No addan dagiti tallo a paset a nainaganan iti #2 addaankan iti makaanay a ramit para iti panagadal ken sisasaganan ti naballigi a panagsukisok babaen kadagitoy nga adalen. No kaspangarigan ta daytoy ti umuna a pannakaisangom iti Biblia, mabalina met a mangrugika iti adalen a napauloan ti *Sukisoken ti Biblia*. Daytoy nga adalen ti mangited iti ramramit iti panagsukisok a naidisenyo a tumulong kenka a mangbukel ti kabaelam ken ipaayannaka iti naan-anay a talged nga kas agad-adal iti Biblia. Ti *Sukisoken ti Biblia* ket mabalina a makopya nga awan baybayadna wenno obligasyon a sungsubatam manipud iti CrossConnect Ministries website (www.crosscm.org). Numan pay mairekomenda daytoy nga adalen, saan met nga rumbeng unay para iti naballigi a panagadal ti *Ti Ayab ti Dios, Isu ti Pakaispalantayo – Paset 1*.

Saanka nga agpangngadua a mangmarka ti Bibliam. Kukuam daytoy a Biblia nga adalem. Aramidem a kas kukuam babaen kadagiti isuratmo a pammalagip, dagiti inogedam a balikas, dagiti minarkaam, dagiti pinatimbokelam ken inikkam iti pagitudo. Mabalina nga agusarka iti kuwaderno wenno tablet para kadagiti isuratmo a kapanpanunotan, salsaludsod, ken pangsurotan iti panagdaliasatmo bayat iti panagadal.

Naisurat daytoy nga adalen a material, tapno mabalina iti agadal a siksika. Addaan iti naiget a disiplina iti bagim maileppasmo daytoy a material a dika unay narigatan. Kagiddan pay daytoy iti pannakaalam idi baro inpormasyon, ibingay dagiti baro pannakapalawag, ken agsaludsod iti

sumagmamano a naririgat a saludsod nga agkasapulan ti sungbat. Maiyunay-unay ngarud a mangawiska iti sumagmamano a gagayyemmo a kaduam nga agadal.

Sapay koma ta maaddaanka iti rag-o iti panagadalmo. Sapay koma ta ti pusom ket silulukat nga umawat kas agsasao ti Dios kenka babaen iti Saona. Sapay koma ta dagitoy nga pakasaritaan iti Biblia ti mangipatalged manen kenka ti nagdakkelan nga ayatna nga intedna kenka babaen iti Anakna a ni Jesu-Cristo, nga Apo ken Manangisalakantayo.

Ti Tanda ti Editor: Para iti pakalawlawagan, ti naipadakkel a balikas ket dakdakamatenna ti Dios. i.e. "...Isu ania ti kinunana."

UMUNA A LEKSION

ISUNA KET NASALUN-AT NGA UBING

EXODO 1-2 – TI BARO NGA ARI TI EGIPTO

PAKABUKLAN TI LEKSION 1

Pakabuklan	5
Pakauna	6
Leskion 1: Exodo 1-2	
• Ti Baro nga Ari	7
• Zifra ken Pua	9
• Natakwatan idiyay Basket a Runo	11
• Ti Ganganaet iti Sabali a Daga	14
• Nalagip ti Apo	16

PAKAUNA

Napnek idi dagiti tattao ti Dios iti panagbiagda iti daga ti Egipto. Nabungada ken immaduda. Ti pigsang ken bilangda ket mangted ti nakaro a panagbuteng iti baro nga ari a saan a makaammo ken ni Jose. Paliwen no kasano inaramat ti Dios daytoy nga agturay a mangpataud ti pannakaupay kadagitoy a ganganaet nga agbibig a sinanam-ay iti daga dagiti Faraon.

Saan laeng a riniing ti Dios dagiti tattaoa iti pakaladingitanda ken mapukpukawan namnama maigapu iti kasasaadda, kasapulann met a nangbangon ken nangisagana ti baro a mangidaulo para iti aldaw a wayawayaaanna ken ispalna ida manipud Egipto. Bigbigen dagiti nadumaduma a pasamak ken tattao nga inaramat ti Dios tapno mapasamak ti nalinteg a panggepna. Isu ket nangaramid ti kari ken Abraham ket daytoyen ti oras tapno matungpal.

Naibaga la kadaytoy a ti ina nadlawna a ti anakna a lalaki ket “nasalun-at nga ubing.” Adalen no ania ti kayat a saoen para kadaytoy nga anak a lalaki nga addaan nagannak a nakabigbig babaen iti pammati ta ti anakda ket saan a gagangay nga ubing. Daytoy ket karit para kadaytoy amin. No kitaentayo dagiti dadduma a tattao babaen iti pammati makitatayo kadi ida a kas saan a gagangay a tattao iti biagtayo?

Paset 1

PAKAUNA: Limmabas ti oras. Dagiti sangapulo ket dua nga annak a lalaki ni Jacob ken ti familiada ket nagnaed a sitatalna idiy Egipto. Idi a ni Jose a nangipan kadakuada idiy Egipto ket asidegen a pumusay, imbagana kadagiti kakabsatna iti maudi a dawatna. Alaendanto dagiti tulangna inton pumanawda iti Egipto, no alaento ida ti Dios iti daga nga inkarina kada Abraham, Isaac, ken Jacob (Genesis 50:24-25).

Agsublitayo a mangadal iti apagbiit. Kasapulan a lagipentayo no ania ti daga nga inkari ti Dios iti Israel. Saan nga isu ti daga ti Egipto a pagnanaedanda a sinanam-ay ken napintas amin a banag. Inted laeng ti Dios ti daga ti Egipto tapno pagkamangan ti familia bayat ti karigat ti tawen ti panagkirang. Ti Naikari a Daga ket ti daga ti Canaan (Genesis 17:8). No pay kasta, nasarakanda ti daga ti Egipto a napintas para iti familiada ken dagiti tarakenda. Awan duadua, iti pannakapnekda awan ti gapuananda a pumanaw ket agsubli iti naggapuanda. Ngem ita, orasen tapno pumanawda. Kasano a ti Dios iyalisna dagitoy napnek a tattao manipud iti Egipto a mapan iti naikari a daga?

Nalawag iti panangrugi ti Exodo. Daytoy ket baro nga aldaw. Ti sibubukel a kapututan a naggapu iti Canaan a nagnaed idiy Egipto ket natay gapu iti panagkirang. Kas inkari ti Dios, inaramidna ti kapuonan ni Abraham a dakkell a pagilian. Ket ita agturay iti baro nga ari, maysa a saan a makaammo ken Jose. Daytoy ti pagrugian ti pakasaritaan.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 1:1-14.

PANAGSANAY:

1. Ania ti ammotayo maipapan iti daytoy baro nga ari (bersikulo 8)? _____
2. Ania ti pakadanaganna iti bersikulo 9? _____
3. Apay a madanagan isuna iti puli ti Israel (bersikulo 10)? _____
4. Siksikapan dagiti Egipto kadagiti Israelita (bersikulo 10). Ania ti napanunot nga ipaaramid ti Faraon kadakuada (bersikulo 11)? _____

- a. _____
 - b. _____
 - c. _____
5. Iti panagkuna ti Faraon a no parigatena ida ti nadagsen a trabaho saan a napasas a dumakkel ti pulida. Saan a nagballigi ti napanggep. No di ket, ania ti ibaga kadatayo ti bersikulo 12? _____
6. Iti bungana, nagbuteng dagiti Egipsio kadagiti Israelita. Ti kinasikap ken kinaranggas ti Egipsio ket nagbalin a nakaro. Paliuwen a ti balikas a naranggas ket namin dua a nausar iti bersikulo 13 ken 14. Ita ania ti impaaramid ti Faraon kadakuada (bersikulo14)?
- a. _____
 - b. _____

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 1: 15-22.

1. Ti napait a biag ti nadagsen a trabaho ken naranggas a pannakaasikaso ket saan laeng nga isu ti kayat ti Faraon a maaramid kadagiti Israelita. Kitaen ti bersikulo 15-22. Ania pay ti sumaruno nga inaramidna?
- a. Ania ti nagan dagiti partera a Hebreo? _____ ken _____
 - b. Ania ti imbagana kadakuada? (bersikulo16)? _____
 - c. Ania ti naibaga kadatayo maipapan kadagitoy a partera (bersikulo 17)? _____

 - d. Pinaayaban ti Faraon ida ket sinaludsodna dagiti panagsalungasingda. Ania ti insungbatda (bersikulo 19)? _____

2. Gapu ta nakarkaro ti panagbutengda iti Dios ngem ti Faraon, kasano nga inasikaso ida ti Dios (bersikulo 20-21)? Ania ti impalubos ti Dios a mapasamak?
- a. _____
 - b. _____
 - c. _____

3. Ngem saan a kayat ti Faraon nga agsardeng daytoy. Ania ti kamaudianan nga ibilinna kadagiti amin a tattaona (bersikulo 22)? _____
-

Paset 2

PAGPAMPANUNOTAN: Dagitoy a sumagmamano a besikulo iti Exodo 1 ti nangisagana a mabalbaliwan ti pakasaritaan kadagiti Egipsio ken Israelita. Kinuna ni Zifra ken Pua, “Saan!” Timmakderda iti imatang ti Faraon. Ti panagbutengda iti Dios ti nakaigapuanda a nangsalingasing iti ari. Saan a nalaka nga aramiden daytoy. Alaen ti sumagmamano a gundaway no ania ti langana no sika ti adda iti kasasaadda. Dakkel ti pammati dagitoy a babbai! Isuda ti mangiruar kadagiti maladaga, saan ketdi a mangpatay. Saanda a liputan dagitoy nagannak a Hebreo ket makipaset iti kinaranggas ti ari.

PANANGIPAKAT: Mabalintayo a saludsoden no rumbeng wenno saan no kusto ti panangallilawda Zifra ken Pua iti ari. Isu ket inallilawda ket namati a saanda maikamakam iti panagpasngayda.

1. Kaano a maipalubos ti panagulbod? Adda kadi ti kastoy a gundaway? _____

2. Para ken ni Zefra ken Pua ti inaramidda ket panagtulnog iti Dios ngem iti tao. Nasarakamun kadi ti bagim iti kasasaad a kasapulan a salungasingem ti naibilin gapu ta mamatika a masalungasing ti pannakilangenlangenmo iti Dios ken ti kinalintegna? _____

 - a. Siasino ti nairaman? _____
 - b. Ania ti bunga ti pinanggepmo a nangsalingasing kadayta a bilin? _____

 - c. Adda kadi, wenno adda kad pannakabalinna, ti maaramid a pamuspusan tapno saanmo a masalungasing ti panagtulnogmo iti Dios wenno ti saan nga inranta a panangsalingasing kadayta a bilin? _____

3. Sumagmamano a tattao ti agtutuok iti nakaro a subat gapu kadagiti inrantada nga inaramid. Sumagmamano ket napukawan ti trabaho, ti saad, ken dayaw. Napadpadakes ti

dayaw. Daytoy ket kasla bassit no ti maysa ket amirisenna a dagiti tattao iti entero a lubong ket agtutuok agsipod ta pinilida ti “agtulnog iti Dios ngem iti tao.” Sumagmamano ti agsagaba iti kinaranggas ken sumagmamano pay ti makapukaw ti biagda gapu ta inpaduyakyakda ti pannakikaduada ken Jesu-Cristo.

a. Kasanoak kaganetgen maipapan iti karit nga “agtulnog iti Dios ngem ti tao?”

b. Kaanok a masarakan ti karigatan a mangibaga ti pudno, agtignay a sipaparbeng, agtalinaed a nadalus ti konsensia, ken napudno? _____

c. Saanko kadin pinagustuan ti bagik babaen iti agbuteng kadagiti dadduma ken kadagiti supapak ngem ti panagbutengko iti Dios? Pinaayko kadi ida? Ania ti aramidek kadagitoy a rikna ti naladaw a babawi ken panagdandanag?

Pulos a saantayo a pasien a naibatitayo nga awanan namnama, uray kadagidiay nga oras no agpaituraytayo iti butengtayo. Napudno ti Dios. Ti ayatna pidutennatayo ket ikkannatayo iti namnama. Pakawanennatayo ken papigsaennatayo tapno agtalinaentayo manin a nakatakder kadagiti narigat a pasamak.

PANANGIKABESA: Iti Efeso 6:10-11, 13-14 ipaayna ti pammatalged a ti bileg ti Dios ket agbalin a kukuatayo kas ti nabileg a pannakbalinna ket agbalin a kukuatayo babaen ken Jesus. “Bumilegka!” “Agtakderka a sitatalinaed!” Isurat dagitoy a bersikulo iti bassit a papel ket ragsakem nga ikabesa daytoy para iti sumaruno a gundaway nga agubbra, nanakman ken naayat nga agtulnog iti Dios ngem iti tao.

KARARAG: O Apo, nabasak maipapan ken ni Zifra ken Pua ket naamirisko a kas iti bilegmo ket agtartrabaho kadakuada iti umiso met laeng a bileg nga agtartrabaho kaniak. Ikkannak ti kabaelan nga agsadag iti bilegmo tapno agsao ken agaramid iti kusto. Dagitoy a tattao ket namati Kenka. Nagbiagda a nagsidsiddaawan ti ayatmo ket nagtignayda iti panagtulnogda Kenka. Mamatiak met Kenka ket kayatko ti agbiag ti biag a mangipakita iti panagtalekko Kenka.

Paset 3

PAKAUNA: Kasapulan nga adda ti agbaliw. No dagiti Israelita tagikuaenda ti daga nga inkari ti Dios ken Abraham, ngarud kasapulan a dagiti tattao pumanawda manipud iti Egipto. Ngem amin ket mayat ti napasasamak. Ket nagtultuloy a mayat dagiti banbanag agingga nga immadu dagiti Israelita ket nagbalin a dakkel a pagilian nga agnanaed iti daga ti Egipto ket ti baro a Faraon a saan a makaamammo ken Jose nga immay a sibibileg ket napabutngan gapu kadagiti Israelita.

Tapno mapasamak iti ipapanawda kasapulan a di mapnek dagiti tattao kadagiti kasasaadda iti pagnanaedanda. Iti daytoy a naisangayan a gundaway ti baro nga ari sinikapanna dagiti Israelita babaen ti panangipanna kadagiti agtuturay kadagiti tagabo tapno parigatenda ida kadagiti nadagsen a trabaho. Nagbuteng dagiti Egipsio kadagiti Israelita ket pinarigatda ida agingga iti baet ti panangibelleng kadagiti maladaga a Hebreo a lallaki a maladaga idia Nile. Daytoy a bilin ket awan duaduana, nangyeg iti dung-aw a mabalina a mangngeg ti entero a daga.

Iti Exodo 2 ipakaammona ti kapatgan nga agakem kadaytoy a nadrama a pakasaritaan. Amin dagiti agakem ket adda pasetda iti riribok a kasapulan a mapasamak iti panangisagana ti Dios a paggunayen dagiti tattao nga aglipipias iti gatas ken diro, ti daga ti Canaan.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 2. Bayat iti panagbasam kadaytoy a kapitulo isuratmo dagiti nagan dagitoy nga agakem iti kuaderno.

PANAGSANAY: Siasno dagitoy nga agakem? Agrugitayo iti bersikulo 1 babaen ti panangkitatayo iti maysa a pamilya ti Israelita a nagtaud iti tribo ni Levi. Nalabait malagipmo a ni Levi ket isu maikatlo nga anak ni Jacob ken Lea (Genesis 30:34).

1. Iti Exodo 2:1 naibaga kadaytoy a ti maysa a lalaki ket naiyasawa iti maysa a babai a nagsikog ket naganak iti lalaki. Gagangay daytoy. Usaren ti Numero 26:52 kas pangipadaan.
 - a. Ania ti nagan ti ama? _____
 - b. Ania ti nagan ti ina? _____
2. Saan a malisian ti agpanunot a bayat ti panagsikog daytoy nga ina ket mangnamnama a babai ti maiyanakna. Ngem nangipasngay ketdi iti lalaki. Imbes a mapaay ken agbuteng

gapu ta lalaki ti ubing, ania ti nakitana idi kitaenna ti anakna iti bersikulo 2? _____

3. Iti sumagmamano a bulan inlemmeng ni Jocabed ti ubing. Saanna nga ipalubos nga ibelleng ti ubing idiy Nile. Ania ti inaramidna idi saannan a mailemmeng?

4. Malagipmo kadi iti pasamak a naaramat ti alketran? Kitaem iti Genesis 6:14. Ania ti pagpadaan ti panggep dagitoy dua a pagluganan iti danum? _____
5. Iti Exodus 2:4 naibaga kadatayo a ti kabsatna a babai ket nakatakder a mangbuybuya no ania ti mapasamak kenkuana. Segun iti Numero 26:59 ania ti nagan ti kabsatna a babai?

6. Iti bersikulo 5 naibaga kadatayo a ti anak a babai ti Faraon kasta met dagiti agserserbi kenkuana a kadduana ket napan iti Nile tapno agdigos. Nakitana ti Basket a runo. Ania ti sumaruno a napasamak? _____
7. Kalpasan a nasarakan ti ubing a lalaki a Hebreo, ti kabsat ti ubing a babai a Miriam ket napan iti anak a babai ti Faraon. Ania ti indiaya ni Miriam iti babai iti bersikulo 7?

PAGPAMPANUNOTAN:

1. Napan ngarud ni Miriam ken ni Jocabed ket inawat manen ti ina ti anakna manipud iti anak a babai ti Faraon. Panunoten daytoy iti apagbiit...
 - a. Kasano ti karirikna no awatem manen ti anakmo nga awan ti pakabutngan a maibelleng isuna idiy Nile? Uray no anakmo ti ubing isu ita ket kukuan ken salsalagnibananen ti anak a babai ti Faraon. _____
 - b. Saantayo a sigurado ngem mapattapattatayo a ti ubing ket adda ken ni Jocabed agingga iti uppat wenno innem a tawen. Amirisen ti panangakar daytoy nga ina iti anakna bayat iti panangtaripatona, panangisaganana bayat iti kinaubingna iti wagas a panagbiagnanto ti pagtaengan ti Faraon.

Isuratomo dagiti sumagmamano a banag a kayatmo nga isuro iti ubingmo kas ina nga Israelita:

- i. _____
- ii. _____
- iii. _____

2. Iti bersikulo 2 ammotayo a ni Jocabed makitana a ti ubing ket “nasalun-at nga ubing.” Ania ti mapanunotmo a nadlawna maipapan kenkuana? Madlawna kadi ti aniaman a banag a naidumduma ngem dagiti dadduma nga ina bayat iti panangkitada kadagiti annakda? Kitaen pay ti Hebreo 11:23. _____

3. No sika ket maysa a nagannak, nangala ka kandin ti gundaway tapno kumita a sisididaaw iti anakmo a mangbigbig kenkuana a kas nasalun-at nga ubing? Wenno, nalabit a ti matam ket nakullaapan ket marigatanka a mangbigbig kenkuana a kas nasalun-at nga ubing. Ania ti nadlawmo? _____

4. Ket kasano met iti bagim? Kinitam kadi ti bagim ket bigbigem a babaen iti mata ti Namarsua a sika ket nasalun-at nga ubing? Manggegmo kadi Isuna bayat iti panangiggemna ti rupam ken panangkitana iti matam, “Pudno, inaramidko ti naimbag idi pinarsuaka!”? Mariknam kadi ti pannakaayayo, pannakapnek, ti panangannugotna no siasinoka a kas iti panagparsuana kenka? _____

5. Ipalagip kadatayo ti Sofonias 3:17 a maayayo Isuna kenka ket
 - a. _____ ket sika ti _____
 - b. _____ agsipud ta _____
 - c. _____ babaen iti napigsa a _____!

Amirisem man!

KARARAG: Ama, bayat a kitkitaek ti aglawlawko ita ken makasabat dagiti nadumaduma a tattao iti biagko – dagiti maestro, dagiti pangulo ti iglesia, dagiti amo iti pagtrabahoan, dagiti pada a trabahador, ofisiales iti gobierno, dagiti agserserbi iti kagimongan – ikkannak ti kabaelan a mangkita kadakuada a kas “nasalun-at nga ubing.” No kitaek ti bagik iti sarming ket rugiak nga ipababa ti bagik ket makitak laeng dagiti pagkurangak, ipalagipmo kaniak a maayayoka kaniak

ket kitkitaennak a kas “nasalun-at nga ubing.” Inaramidnak a nasalun-at nga ubing. Inaramidnak a kukuam. Nga addaan ti rag-o ken panagyaman idaydayawka agsipud ta nakabutbuteng ken nakaskasdaaw nga inaramidnak. _____

Paset 4

PANAGSANAY: Ti panggep ni Jocabed ket nagbalin. Ti anakna a lalaki ket saan a naan-ano ket naisubli iti pagtaenganda iti ima ni inana agingga a dimmakkel isuna. Ket immay ti tiempo nga intedna ti maladaga iti anak a babai ti Faraon ket nagbalin isuna nga anakna.

1. Iti bersikulo 10 immuna a naibaga kadatayo a naikkan ti nagan daydi ubing. Ita isu ket inaklon ti anak a babai ti Faraon a kukuana. Ninagananna isuna. Ti naganna ket _____ . Anai ti kayat a saoen ti naganna?

2. Ni Moises ket maysa a Hebreo a dimmakkel iti pagtaengan ti Egipsio ket saan laeng a sinsinan a pagtaengan. Dimmakkel isuna kadagiti paraangan ti Faraon. Mabalintayo a kunaen a dimmakkel isuna a napno iti pannakaammo nga isuna ket maysa nga Hebreo. Iti kinaubingna ammotayo nga ammona ti kinadagsen ti trabaho nga ib-ibaturan dagiti Hebreo. Ania iti napasamak iti maysa nga aldaw idi buybuyaenna dagiti tattaona (bersikulo 11-14)? _____

3. Ania ti supapak ti inaramidna? _____
4. Mabuteng a nalabit a patayen isuna ti Faraon gapu iti panangpatayna iti maysa nga Egipsio gapu iti panangsalaknibna iti maysa nga Hebreo, ania ti inaramid ni Moises (bersikulo 15)? _____
5. Nalaka ti panangibaga ti bersikulo 15: “. . . Ngem naglibas ni Moises manipud ken Faraon ket nagnaed iti daga ti Midian. Ket nagtugaw isuna iti bubon.” Ngem saantayo a laklakaen dagitoy tallo a naaramid.

- a. “Naglibas ni Moises namipud iti Faraon...” Siasino ni Moises para iti Faraon? Dimmakkel kadi isuna kenkuana a kas maysa nga apoko? Amirisen no kasano ti dumakkel iti pagtaenga a ti lilongmo ket isu ti kabilgan iti daga ti Egipto. Ania ngata ti langana a maammoan a daytoy isu met la a tao ket kayatna a papatayen?
-
- b. “...ket nagnaed isuna iti daga ti Midian...” Usaren ti mapa a mangipakpakita ti daga iti dayta a tiempo ti Exodo ken ti panangparmek ti Canaan, sapulen ti Midian. Sapulen ti karayan Nile ti Egipto, ti daga ti Goshen, ken Rameses. Daytoy ti mangted kenka ti kabuoan ti paset no sadino ti nagrugian ni Moises a nagdalliasat a mapan Midian. Ita mapanka iti abagatan a labes ti Nile ket mapanka iti lauden ti Nalabga a Baybay. Ituloy nga agpaabagatan iti Pantar ti Sinai. Agdalliasat a mapan iti daya ket agballasiw iti dayaen ti Nalabbaga a Baybay. Ti daga a mapan daya isu ti Midian. Awan ti nalaka a dalan a mapan idiy Midian. Adayo unay. Napaut ti dalan a mapan Sinai ket ti kasla awan patinggana a let-ang ket napeggad. Kastoy kadi ti kaadayo ti paglemmenganna tapno saana a marikna ti pungtot ti Faraon? Saan a naibaga kadatayo no apay a pinilina ti Midian. Iti panagkunam, apay a pinilina daytoy? _____
-
- c. “Ket nagtugaw isuna iti bubon.” Maarapaaptayo a daytoy a bubon ket maysa nga ubbog. Daytoy ti lugar a pagpainuman dagiti pastor kadagiti karneroda. Agsipod ta ti bubon ti pagsakdoan iti agnanaed sadiay nalabit a daytoy met a lugar ti paguummongan ken pagdidinnamagan. Ti pakasaritaan ket nangrugi idiy bubon ti lugar a nakapabang-aran ni Moises ti atiddog ken nabannog a panagdalliasatna.
6. Ania ti napasamak idi adda ni Moises a nakatugaw iti bubon (Exodo 2:16-17)?
- Siasino ti napan nagsakdo iti danum? _____
 - Siasino ti amada? _____
 - Apay nga agsagdoda ti danum? _____
 - Ania ti napasamak iti bersikulo 17? _____
 - Ania ti inaramid ni Moises? _____
7. Nagawid a nasapsap dagiti agkakabsat a babbai ngem iti kadawyan. Daytoy ti gapuna a nagsaludsod ti amada a ni Jetro. Imbagada kenkuana ti amin a napasamak – nga inaray

ida ni Moises ket pinainomna dagiti karnero. Mapanunottayo a saan unay nga adu dagiti sangaili a mapan idia bubon gapuna a panagsangaili ni Moises ket pangablaaw a bendision. Tandaanan dagiti amin a saludsod. Makasiguradotayo a gapu ta addaan ti pito nga annak a babai daytoy nga ama ket kayatna a maam-ammo daytoy nga agtutubo. Immanamong ni Moises iti panagsangaili kenkuana ni Jetro. Ania pay ti maadaltayo kadagiti bersikulo 21-22?

- a. Ania ti nagan ti asawana? _____
 - b. Ania ti nagan ti anakna a lalaki ken ti kaipapanna? _____
 - c. Nagnaed ngarud ni Moises idia Midian iti _____ a tawen (Aramid 7:30)
8. Kabayatanna, idia Egipto . . . Ania ti maadaltayo iti Exodo 2:23?
- a. Ania ti napasamak kadaytoy a Faraon a lilong ni Moises? _____
 - b. Ania ti mapasasamak kadagiti Israelita? _____

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS

- _____ ti Dios ti asugda.
 - _____ ti Dios ti tulagna.
 - _____ ti Dios ti kasadaada.
 - _____ ti Dios kadakuada.
1. No maipapan kadagitoy uppat a tignay ti Dios, iladawan Isuna iti pannakammom Kenkuana. Mamatika kadi a denggen ti Dios dagiti as-asug, ladingit, ken panagtutuokmo? Mamatika kadi a silalagip kadagiti karkari nga inaramidna kenka? Ammom kadi a kitkitaennaka ken makitana ti madama a kasasaadmo, makitana dagiti amin nga aramidem, ken dagiti nasinged a pannakilangenmo kadagiti nakaugaliang nga aramiden? Ammom kadi nga iti panagbiagmo ket panpanunotennaka, nga ipategna ti marikriknam iti pannakasidir ti basolmo, pannakabaybay-a, ken pannakadadael iti langgen-lengen? Ania dagiti mapanunotmo nga ikararag? _____

 2. Ania dagiti naidumduma a napasamak iti panagbiagmo a mangammo ken mamati a ti Dios, ti Namarsua kenka, dengngenna ti asugmo, malagipna ti tulag a karina, kitkitaennaka a kas anakna, ken ipategna ti maipapan kenka: _____

KARARAG: Iti bukodmo a sao, makisaoka iti Dios Ama a kas iti amam a dumngeg, makalagip, ken mangipateg kenka maipapan iti amin a wagas. _____

Paset 5

PAKAUNA: Makarikna ti maysa a dagiti amin a banag ket maisimsimpa. Naammoanen dagiti agakem. Saan a mapmapneken dagiti Israelita. Agdaydayamudom ken agas-asugda nga awan pannakapnek maipapan kadagiti kasasaadda ket sisasaganadan iti naidumduma a banag. Immasugda iti Apo para iti pannakaispal. Nangngegna ti asugda. Ket linagip ti Apo ti tulagna; tinannawaganna dagiti pinilina a tattaona a napuan panangipateg; Isu ket naasian. Orasen tapno aggunay!

PAGPAMPANUNOTAN: Nalabit nga agsidsiddaawtayo no apay a saan a napan a mismo ti Dios idia ket usarena ti pannakabalinna tapno dagus a mawayawayaan dagiti Israelita iti pannakatagabuda. Apay a saan a mabalin ti insigida a panangispal?

1. No nangngegna ti asugda ken nakitana ti kasasaadda apay a saanna a pinili a mapan sadiay ket usarena la ti baston ti salamangka wenno ibaga ti balikas ti salamangka tapno pagbalinenna a naimbag amin a kasasaad? Adda kadi ti gapuna tapno aramidenna dayta? Panunoten ti langen-langen ti nagannak iti anakna, kas pangarigan. Ti panangispal kadi ti anak manipud iti saan a nanam-ay wenno narigat a kasasaad ti kapatgan nga aramiden? Ania ti (dagiti) leksion a saan a makaadal ti ubing gapu iti kasta a tignay? Ania dagiti dadduma a banag a naisuro kadayo iti narigat a kasasaad? Ania dagiti nalabit a pangarigan ti wagas tapno maparang-ay ti kababalin? _____
2. Immasug dagiti Israelita ket dinengngeg ida ti Apo. Ania ti imbaga ti Dios ken Abraham a mapasamak kadagiti kaputotanna iti Genesis 15:13? Kasano kabayag ti panagbaigda a

kas tagabo? _____ Lagipen nga adu a kapututan ti limmabas manipud iti tiempo da Jacob ken dagiti sangapulo ket dua nga annakna. Ti nasinged a langen-langen ti Dios ket awan kadakuada kas idi kadagiti kapuonanda. Masapul a maparang-ay ti langen-langen ti Dios kadagiti tattaona. Kasapulan a maamoanda Isuna, no siasino Isuna, ken no ania ti namnamaaenna kadakuada. Insapatana nga Isu ti Diosda ken inaramidna ida a tattaona ngem kasapulan a maadalda no anian ti kaipapanan daytoy a langen-langen. Kasapulan a maamoanda ti kinapudnona kadakuada. Kasapulanda pay a maamoan ti panagtulnog. Ania pay dagiti dadduma a nalabit a kasapulan a mapasamak?

3. Ania dagiti daduma a banbanag a kasapulan nga isagana ti Dios sakbay a dagiti Israelita ket makasublida iti daga ti Canaan ket tagikuaenda ti daga? _____

4. Ania ti masapul a mapasamak kadakuada tapno agbalinda nga agmaymaysa a gimong, ti pangta kadagiti agnaed iti daga? Ania ti kasapulan tapno agbalinda a napigsa bayat iti pangdalliasatda ken kadagiti ibatida bayat ti panagalisda a mapan iti Canaan? _____

KARARAG: Kanayon a kayatko ti nalaka a rummuaran. Pinadasko a lisian ti pannakadisplina ken awan pakarigatan. Kas bunga ti saanko a panaganus kadagiti narigat a kasasaad ket saanko a nakita dagiti amin nga inaramidmo kaniak. Kayatko a bangonem ti kababalinmo kaniak. Ikkannak ti kabaelan a mangawat ken mangaklon a ti panangbangonmo ti kababalin ket saan a mapasamak kas kaadu no dagiti banag a nalaka kas ti pannakapilitko nga agsubli Kenka ket agtalinaed a sikikita iti kinapudno ti kaaddam iti biagko. Iti ngatoen ti amin, Apo Dios, isuronak tapno maawatak a ti langen-langenko Kenka ket isu ti kapatgan iti amin. Maibturak koma tunggal banag a mapasamak kaniak nga agtalek nga usarem daytoy para iti pakaimbagak ken pagimbagan dagiti aglawlawko. _____

MAIKADUA A LEKSION

IMMAWAG TI DIOS KENKUANA

EXODO 3-4 – SIAK TI SIAK

PAKABUKLAN TI LEKSION 2

Pakabuklan	19
Pakauna	20
Leskion 2: Exodo 3-4	
• Ti gumilgil-ayab a kayo	21
• Ti Karit ti Ayat ti Dios	23
• Ti Nadekket a Dios	25
• Ti Nakedked a Pangulo	27
• Ti Panagdaliasat a panagsubli idiy Egipto	29

PAKAUNA

Naglippas ti leksion 1 kadagiti balikas a, “nangngeg ti Dios...linagip...nakita...ken ammo ti Dios.” Nangngegna ti asugda. Linagipna ti tulagna, ti tulag nga inaramidna ken ni Abraham, Isaac, ken Jacobersikulo Nakita ken maawatanna dagiti panagrigat dagiti tattaona. Amin kadagitoy a taw-tawen ti Dios ket adayo kadagiti tattaona, ngem ammona ken ipategna ida. Ita, iti tumutop a tiempo, sisasagana Isuna nga agtignay!

Sadino ti nakasapulan ti Dios ken Moises? Ania ti wagas nga inaramat ti Dios tapno agsabatda? Napanunotmo kadin a nalaklaka ti agdisision no mangngegmo nga agsao ti Dios kenka? Adalen ti sungbat ni Moises iti panggep ti Dios ken no ania ti pinilina nga aramidenna. Takuaten ti baro a kapanunotan iti kababalin ti Dios. Adalen no kasano kapated ti biag manipud iti kapanunotan ti Dios.

Sigagagar a tungpalen ti Dios ti tulagna. Ni Moises ti pinili ti Dios para iti daytoy a panggep. Ni Moises ti pinilina a pangulo. Panunoten a nalaing no ania ti maitutop ni Moises para iti daytoy a saad? Kasano a mapasama a posible ti imposible?

Ti kababagas ti pakasaritaan ket saan a maigapu iti pangulo ti Dios no di ket ti suroten ti pangulona. Dagiti mangisaulo isu ti sumurot. Naayaban ni Moises tapno sumurot. Sumreka iti pakasaritaan ket buyaem ni Moises bayat ti pangsurotna ti naindaklan a SIAK.

Paset 1

PAKAUNA: Adu a tattao ti nakanggeg ti pakasaritaan maipapan ken ni Moises ke ti gumilgil-ayab a kayo. Basaen a nalain iti daytoy a pakasaritaan. Sapulen ti daga ti Sinai, ti Bantay Sinai, ken Midian. Bayat iti panagtultuloy a panagadalmo lagipem sa surotan dagiti saludsod ken madlawmo iti papel.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 3-4:17.

PANAGSANAY: Naisuro kadatayo a ni Moises ket mangmanged a kas pastor ti karnero para iti katuganganna. Iti daytoy naisangsangayan nga aldaw adda ti karnerona nga agar-arab iti asideg ti bantay Horeb, a maawawagan met a bantay Sinai, ket asideg daytoy iti pagtaenganna.

1. Ania ti nadlaw ni Moises iti bersikulo 2-3? _____

2. Gagangay para iti bassit a kayo iti let-ang nga sumget gapu ti kinapudotna. Ti mula a creosote ket kankanayona nga aramiden daytoy. Ania ti saan a gagangay a napasamak iti dayto (bersikulo 2)? _____

3. Siasino ti nagparang ken ni Moises iti tingga ti kayo? _____
Siasino ti “Anghel ti Apo”? Idi nagtalaw ni Hagar manipud ken Sarai ket nasaraka iti asidek ti ubbog iti lit-ang, ti Anghel ti Apo ket nagsirbi kenkuana (Gen. 16:7-10). Maadaltayo ti maipapan ti Anghel ti Apo iti sumarsaruno a bersikulo iti Exodo 3.
4. Gapu iti siddaaw no apay a saan a maur-uram ti kayo immasideg ni Moises tapno kitaenna ti “nakaskasdaaw a pasamak.” Bayat ti iyaasideg ni Moises tapno kitaenna ti kayo (bersikulo4) siasino ti nangayab kenkuana iti tingga ti kayo? _____
_____. Ania ti kinuna ti Dios manipud iti kayo?

5. Ania ti insungbat ni Moises? _____

6. Ania ti imbilin ti Dios kenkuana iti bersikulo 5? _____

7. Iti bersikulo 6 ania ti impakaammo ti Dios no siasino Isuna? Kasanona nga impakaamo ti bagina ken ni Moises? _____
8. Nalatak nga ammo ni Moises no siasino Isuna. Ania ti dagus nga inaramidna? _____
9. Kasano nga naamoan ni Moises ti Dios idinto a dimmakkel, nagsanay, ken nasursuruan isuna iti aglawlaw ti Egipto? Mapanunotmo kadi a ti anak a babai ti Faraon ket impalagipna no sadino ti nagapuanna a puli? _____

10. Imbingay ti Dios ken ni Moises dagiti tallo a dadakkel a panggepna:
- Bersikulo 7: Ania ti nakita ken nangngegna? _____
 Ania ti pakariribukanna? _____
 - Bersikulo 8: Ania ti kayatna nga aramiden? _____
 Iti planona a panangispal ket iruarna ida idiay _____
 ket ipanna ida idiay _____
 - Bersikulo 8-9 Imbaga ti Dios na nangngegna dagiti as-asugda ken nakitana ti pannakapartigatda. Siasinonto ti mangiruar kadakuada ijiay Egipto? _____

PAGPAMPANUNOTAN:

- Saan a malisian nga agsiddaaw no napanunot ni ngata ni Moises a iti kamaudian ibaga ti Dios nga, “Sika Moises ti pinilik!” Saanna a nangngeg ti Dios a nangibaga a, “Bumabaak manipud kadagiti ul-ulep, sakupek sagiti Egipsio ket wayawayaak dagiti tattao tapno makapanda iti Naikari a Daga.” Nalabit a pinanunot ni Moises nga ibaga ti Dios daytoy, ngem saan a daytoy ti imbagana nga aramidenna! Mapanunotmo kadi ni Moises a nakapakleb bayat iti iyaannamongna iti amin nga imbaga ti Dios? Dagiti kapanunotam:

- Manen saan tayo a malisian nga agpanunot no apay a saan a ti Dios a mismo ti mangaramid ti amin. Nalakana laeng nga aramiden amin. No Isuna ti Namarsua kadagiti

langlangit ken daga kas pannakaammotayo apay ngarud a pinilina nga usaren ti pinarsuana tapno isalakan ti Israel manipud ti Panangtagabo dagiti Israelita?

Paset 2

NAYUN A PAGPAMPANUNOTAN:

3. Sakbay nga umalistayo iti pakasaritaan, kasapulan a panunotentayo dagiti naadaltayo. Kinuna ti Dios, “Inka ibaonka...” Kinuna ni Moises, “Siasinoak tapno mapanak...” Ket kinuna ti Dios iti bersikulo 12, “addaak to kenka.” Ania ti namnamaentayo nga ibaga ni Moises? “Sige, mapanak. Ikkannak laeng ti oras tapno iyawidko daytoy a karnero idia y Midian.” Manipud ti panunot ti Dios ania laeng ti kasapulan a maamoan ni Moises para iti naipaaramid kenkuana? _____
 4. Nagpargas kitdin ti panagduadua ken panangsaludsodna iti bagina! “Siasinoak tapno mapanak?” “Into mapanakto ket saludsudento dagiti Israelita no siasino ti nangibaon kenka?” “Saanko ammo, nalabit nga kammali ti pinilim a tao. 40 a tawenen idi pumanawak idia y. Baro ti ari itan. Saandak kamammo dagiti tattao.” “Apay a ti kaado ti tao siak ti pinilim?” “Kasapulan kadi a mapanak?”
 - a. Makalagipka kadi iti kastoy a pasamak? Kaano iti biagmo idi kasla dakkel unay ti ipapaaramidda kenka ket mariknam a dakkel unay daytoy sigun ti kabaelam?

 - b. Ania dagit saludsodmo? Dagitoy kadi a saludsod ket panagpakaasi ti pannakapasigurado? Wenno, dagitoy kadi a saludsod ket mangipakita ti panagduaduam no sika met laeng ti umiso a tao para iti daytoy a trabaho?

 5. Ania dagiti umiso met laeng nga ipapaaramid ti Dios ita? _____
-

PANURSURO: Tunggal Cristiano ket adda ti ayabna iti Dios. Iti buniag tagikuaen ti Dios ti maysa a tao nga anakna. Adda ti pagrebbenganna nga ibagi ti Dios iti amin a kita ti biagna. Ti ayabna iti tunggal maysa ket kas panangipakita ti naimbag a kababalin bayat ti napnuan

panangipateg iti nataengan a nagannak. Iti daytoy, panunoten dagiti karkarit ti panagtulnog iti daytoy a kasasaad.

MAITULOY TI PAGPAMPANUNOTAN:

6. Kasanoka nga agtignay iti karitna iti ayabmo bayat ti ipapanno? _____

Nalabit ti panangbisita iti maysa a tao iti ospital wenno iti agmaymaysa...Nalabit iti panangawag iti maysa a tao a nabalbaliwan tapno maibingayan ti makapasigurado a sao... Nalabit ti ayab a panagserbi iti pamilyam iti pagtaengan... wenno ti ayab tapno awaten ti saad a kinapangulo iti trabaho.. Nalabit maysa nga ayab tapno pagserbian dagiti awan pagtaenganna iti ilim wenno panangpakan kadagiti mabisin... Nalabit maysa nga ayab a panangpadagus kadagiti marigrigat... Dagiti kapanunotam: _____

7. Ania idi ti sungbatmo? Sinaludsod mo kadi nga, “Apay siak?” wenno “Siasinoak kadi?” wenno “Siansino ti ibagak a nangibaon kaniak?” Kasanom a sungbatan dagitoy a saludsod? _____

8. Ania dagiti sabali pay a wagas tapno sungbatan ti ayab ti Apo? _____

PANAGSANAY: Rinugian ngarud ti Dios a sungbatan dagiti saludsod ni Moises ngem pulos a saan a nagbaliw ti kapanunotan ti Dios. Nasken a mapan ni Moises!

1. Anianto ti ibaga ni Moises kadagiti Israelita? Siasino ti nangibaon kenkuana? Ania ti Naganna? _____

2. Ania pay dagiti ibagana iti bersikulo 15? _____

3. Ti immona nga bilin ti Dios ken ni Moises ket ummungen dagiti panglakayen! Ania ti naibilin kenkuana nga ibagana kadakuada (bersikulo16)? _____

4. Paliwen no ania ti sumaruno nga aramiden ti Dios (bersikulo 16-17). Imbagana kadagiti tattaona nga ammona ti mapasasak kadakuada, no kasanoda a maparparigat, ket inkarina kadakuada nga ipanawna ida iti pannakaparigatda. Ania dagiti kapanunotan a pakaparigta para kenka? _____
5. Inaramat ngarud ti Apo dagiti sumaruno nga bersikulo (Ex. 3:18-22) a nangibaga ken ni Moises kadagiti nabatbati pay a pakasaritaan. Ania dagiti babanag nga namnamaen ni Moises nga ibaga ti Dios?
- _____
 - _____
 - _____
 - _____

Paset 3

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Sakbay a mapantayo iti Exodo 4 manunotentayo a nalaing no ania ti iparangarang ti kapitulo 3 kadayo maipapan iti Dios. Patien dagiti tattao a ti Dios ket pinanawanna dagiti parsuanna. Patienda a no pudno met laeng nga ipatedna amin nga pinarsuana ngarud rumbeng a napinpintas pay ti panangtaripatona kadakuada. Iti adaltayo a *Ti Panggep ti Dios, Ti Pilitayo* ammotayo no kasano ti pananglapunos ti basol ken ti pannakadadael nga inaramidna iti lubong. Sukimaten ti kapitulo 3 ket tandaan amin a panangipateg, asi, ken kinadekktet ti Apo kadagiti tattaona.

Pakakitaan

Ti kinadekktet ti Dios nga ibingayna kadagiti tattao

Exodo 3:4	Bimmaba ti Dios kadagiti tattao. Inawaganna ni Moises iti naganna.
Exodo 3:6	Impakaammo ti Dios iti bagina ken ni Moises

Exodo 3:7	
Exodo 3:8	
Exodo 3:9	
Exodo 3:10	
Exodo 3:12	
Exodo 3:14-15	

1. Nadekkt ti Dios kadagiti pinasuana ken kadagiti makaammo kenkuana a kas Dios ken Amada. Iti Juan 15:14-15 nagsao ni Jesus maipapan kadagiti gagayyem. Inawaganna dagiti adalanna a gagayyem agsipud ta kunana, “Awagankayo a gagannyem agsipud ta _____.”
2. Iti Exodo 3:16-22 makitam kadi ti langenlangen a pinarnuay ti Dios ken ni Moises? Impakaammona ken ni Moises no anianto ti mapasamak. Imparangarangna kenkuana dagiti banbanag a saan nga ammo dagiti dadduma. Inawagan ti Dios ni Moises a gayyem asipud ta ti Dios impakaammona ti aramidenna.
3. Ti Dios kadi ket adayo, saan a mangipated, saan a mangipakita ti karirikna iti lubong, tattao, ken parsuana? Ania ti pannakaammom maipapan ti daytoy a langen-langenna a kayatna kenka? Ipategnaka. Kayatna a maamoam a gayyemmo Isuna, Isu a mangipakaammo ti aramidenna. Kasano ti pannakigammemmo Kenkuana? Nagbalinnaka

kadi a gayyem gapu iti pammati, iti pannakaammo ken ni Jesus nga Apo ken Mangisalikanmo? _____

KARARAG: O Apo Dios, makitak a Sika ket nadekket, manangipateg a Dios ken Ama. Saanmo nga imbati dagiti pinarsuam no di ket kitkitaem ida babaen iti Ayat ken Asi. Adda iti naisangsangayan a lugar dita pusom para kadagiti amin a tattao – nangisit ken napudaw, nabaknang wenno marigrigat, ubing wenno nataengan. Iparangarammo ti bagim ken ni Moises idi bimmabaka ket nagpakitaka kenkuana iti gumilgil-ayab a kayo. Pinagbalinmo a nasantoan iti aglawlawmo ngem inayaban ni Moises babaen ti naganna ket impakaammom ti bagim babaen ti Naganmo. Kasta ti aramiden ti aggayyem. Ipakaammo pay ti aggayyem dagiti panggepda. Ibingayda ti panagbuteng, panangipateg, ken dagdagsenennda. Rinugianyo ni Moises ti agnanayon a panaggayyemyo idiay let-ang. Apo, kayatko nga adda ti usto a langen-langenko Kenka. Kayatko nga agbalinka a gayyemko ket maamoak a pabalinka nga awagan a gayyem. Bayat iti pannakaammok ken ni Jesus sapay kuma a ti langen-langenta ket dumakkel ken tumibker agsipod ta Kenkuana naisinggalotak Kenka nga agnanayo a kas gayyem.

Paset 4

ARAMIDEN: Basaen manen ti Exodo 4. Nagtultuloy ti panagsarita ti Apo ken Moises.

PANAGSANAY: Intultuloy ni Moises ti nagsaludsod. Inted ti Dios ken ni Moises ti dua a pagilasinan nga imbaon isuna ti Dios.

1. Ania ti umuna a pagilasinan iti Exodo 4:1-5? _____
 2. Ania ti maikadua a pagilasinan bersikulo 6-8? _____
-

3. Ket inted ti Dios kenkuana ti maikatlo a pagilasinan, no saanda a mamati kadagiti dua. Ania ti imbagana ken ni Moises nga aramidenna (bersikulo9)? _____

4. Ti panaggammom naawatan ni Moises dagitoy ngem kimmarkaro ti panagbuteng ken kinakapoyna. Adda kadi ti biang ti Dios iti saan a maaramid ni Moises? Ania ti dakdakkell a panggepna? _____

5. Ania ti sumaruno nga impalusot ni Moises iti Exodo 4:10? _____
6. Kasano a simmungbat ti Dios iti bersikulo11? _____
7. Iti daytoy a gundaway patiem kadi a ti Dios ket an-anusan ken maaw-awatanna ni Moises? Ammo ken maawatan ti Dios ti kasasaad ti tao a kas managbasol. Iti baet ti pannakaammo ti Dios ti kasasaad ti tao, di kayat ti Dios ti pinilina a mangisalakian ti Israel a laksidenna Isuna. No pay kasta, ania ti imbaga ni Moises iti Exodo 4:13?

8. Di na kayat nga aramided dagitoy. Iti daytoy a gundaway makaungunget ti Dios ken ni Moises. Saan a naabak ti Dios iti panggep a saan a panagtungpal ni Moises iti ipapaaramidna. Adda idin ti panggepna. Ania dagitoy (bersikulo14)?
- _____
 - _____
 - _____
9. Ket iti bersikulo 15 kinuna ti Apo, “kasaon isuna...”
- Wen Moises, _____ ket _____ kenkuana ti saonna.
10. Ket kinunana, “Siak to...”
- _____ kayto nga _____ ket _____ kay to ti aramidenyo.
11. Ket kinunana, “Ni Aaron to ti...”
- Wen, Moises, ni Aaron to ti agsao para kenka kadagiti tattao, ket isunto ti _____ ket sikan to ti pannakadidosna.
 - Nalpasen ti panagsarita!

12. Ket nagted ti Dios iti maudi a bilin ken ni Moises sakbayna a panawan ti nasantoan a disso. Ania daytoy iti Exodo 4:17?

a. Ania ti naibilin kenkuana nga alaenna? _____

b. Ania ti panggep a pagserbian ti baston ken ni Moises? _____

Iti panagadalmo makitatayo dagiti gundaway nga usaren ni Moises ti baston. Daytoy ket baston ti parabur ket asi para kadagiti tattao ti Dios. Para kadagit saan a tattao ti Dios daytoy ket baston ti panangukom.

PAGPAMPANUNOTAN: No maysa ka a mangipadpadamag iti maysa a diario a mangsapsapol iti napintas a pakasaritaan, ania ti mapanunotmo a saludsoden ken ni Moises. Ania ti litrato nga ikabilmo iti diario? Ania iti titulona daytoy? _____

Paset 5

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 4:18-23 ken 4:27-31.

PAKAUNA: Nagsubli ni Moises iti pagtaengan ni katuganganna a Jetro idia Midian manipud iti rehion ti aglawlaw ti bantay Horeb a pagpaspastornan ti karnero. Imbatina ti asawana a ni Sefora ken dagiti ken dagiti annakna a lallaki a kas pastor ket nagsubli iti naggapuanna idi naawatna manipud iti Dios dagiti ammana ti ayab tapno “iruarna dagiti Israelita manipud Egipto.” Ania ti panpanunotenna bayat ti panagdaliasatna nga agawid? Anianto ti ibagana ken ni katuganganna a Jerto (Reuel)? Kasanona nga ipalawag ken ni Sefora ken kadagiti dua nga annakna a lalaki a panawanda amin a nakaugalianda ket agdaliasatda a mapan idia Egipto a saan nga ammo ti mapasamakto ken kadagiti saludsod nga awan sungbatna?

Mabalin a pampanunotenna iti panagbiagna idi ubing kas iti idadakkelnan iti balay ti Faraon. Nataengan isuna itan. Walo pulo ti tawenna. Nagnaed isuna idia Midian iti uppat a pulo a tawen ken naadalna ti aglawlaw ti Sinai bayat ti panagpaspastorna. Innikkan ti Dios isuna ti adu a kapadasan ken gundaway. Nasursuroan ken naadalan isuna iti kalalaingan idia Egipto. Maawatanna ti nagapuan a kas may a Hebreo ket nakitana dagiti tattao a naparparigat a kas tagabo. Nagnaed isuna iti dayta a daga tapno maidauloanna dagiti tattao ti Dios a mapan iti

Naikari a Daga. Kas pastor maawatanna dagiti karnero. Ammona no sadino ti pakasarakan ti nalangto a ruot ken danum. Amin a kapadasanna iti biagna ket naisagana isuna iti ayab ti Dios a mapan iti Faraon ket “iruarna dagiti Israelita iti Egipto.”

PANAGSANAY:

1. Sadino ti napanan ni Moises idi nagsubli isuna idia y Midian (bersikulo18)? _____
2. Ania ti dinawatna? _____
3. Iti bersikulo19 ania ti impakaammo ti Dios ken ni Moises? _____

4. Nagsubli ngarud ni Moises ken ti pamiliana idia y Egipto. Kas iti panangibili ti Dios, innala ni Moises ti _____ (bersikulo20).
5. Iti dalan binilin ti Dios ni Moises. Kayatna a maamoan ni Moises no ania ti panggep nga aramiden ti Faraon ken no kasano ti sungbat ni Moises sigun ti pagayatan ti Dios. Basaen dagiti bersikulo 21-23.
 - a. Anianto ti aramiden ni Moises no nakasubli isuna idia y Egipto? _____

 - b. Ngem ania ti mapasamak iti puso ti Faraon? _____
 - c. Ket ania ti kayat ti Dios nga ibaga ni Moises iti Faraon? “Ti Israel ti _____ nga anakko a lalaki, ket kunak kenka a palubosam a pumanaw tapno _____ kaniak.”
 - d. Ngem saan a kayat ti Faraon a pumanaw ti Israel (ti inauna nga anak ti Dios a lalaki); ania ngarud ti inaramiden ti Dios? _____

6. Ni Aaron ti nataengan a kabsat a lalaki ni Moises. Ania ti imbilin ti Dios nga aramiden ni Aaron (Exodo 4:27)? _____
 - a. Nagdaliasat a napan iti bantay ti Dios (Bantay Sinai, Bantay Horeb) ket idia yna a nasabat ni Moises. Anian a panagsabat? Kasano kabayag idi naudi a nagkitada? Nalabit nga 40 a tawen?
 - b. Ania ti imbaga ni Moises ken ni Aaron (bersikulo28)?
 - _____

- _____
7. Nagkadua a nakisaon ni Moises ken Aaron kadagiti panglakayen nga Israelita.
- a. Siasino ti taga-sao? _____ (bersikulo30)
 - b. Ania dagiti pagilasinan nga inaramidna? _____
 - c. Ania ti sungbat dagiti tattao (bersikulo31)?
- _____
 - _____
 - _____

KARARAG: O Apo, kankanayo a mariknak ket kasla amin a pagrebbengan ket adda kaniak ket madagsenanak. Intedmo ni Aaron para ken ni Moises tapno tulongan ken parigtaen isuna. Kasta met laeng ti inaramidmo kaniak. Agyamanak ti panangipaaymo ti pamilia ken gagayyem ken kadagiti tattao iti uneg ti Iglesia a mangipaay ti tulong ken pammarigtada, aglalo no narikot dagiti pasamak. Immayka kaniak babaen kadakuada. Imparangarangmo ti kaaddam babaen kadagiti saoda a makapasigurado ken kadagiti ar-aramidda a kinaimbag. Ikkanna ti kabaelan tapno maipaayko ti tulong ken pammarigta kadagiti dadduma iti tiempo ti kinarikot and iti tiempo ti panagrambak. Agsipod no sadino ti paguummungan ti dua wenno tallo adda ka sadiay!

MAIKATLO A LEKSION

SIAK TI APO

EXODO 5-7– IRUARKAYONTO

PAKABUKLAN TI LEKSION 3

Pakabuklan	32
Pakauna	33
Leskion 3: Exodo 5-7	
• Ti Naunget a pannakiapa	34
• Awan ti garami, Ad-adu a Trabaho	35
• Ti Desperado a Kasasaad	39
• Ita ti Tumutop a Tiempo	40
• Ammoendak	41
• Ti Nagtaodan ni Moises ken Aaron	43

PAKAUNA

Kayatayo a panunoten a ti lumaka ti panagbiag, nangnagrana no ayaban ti Dios tapno lippasen dagiti panggepna. Imbagana ken ni Moises, “Mapanka, ibaonka...tapno iruar dagiti tattaok..” Agtulnogka iti pagayatan ti Apo. Ket pinatalgedanna ni Moises kadagitoy a balikas, “Addaakto kenka.” Ngem natakwatan ni Moises a ti ayab ti Dios ket saan a nalaka. Sisasagana kadi dagiti Egipsio a palubosan dagiti tagaboda? Agramrambak kadi dagiti Israelita agsipod ta imbaon ti Dios ni Moises tapno isalakanna ida? Ni Moises kadi ti pudno a mangisalakanda?

Imbes a mapasamak ti namnamaen dagiti tattao, pinili ti Dios nga agparang saan a babaen ti panangaramid ti salamangka. No di ket innalana ti pannakaimatang ti tunggal maysa – ti Faraon ken dagiti salamangkerona, dagiti Israelita ken dagiti panglakayenda, ken uray pay ni Moises ken Aaron – babaen ti panangipakdaarna, “Siak ti Apo.” Kitaen ti napasamak idi aramidenna ni Moises a “kasla Dios iti imatang ti Faraon...” Agsipod a ti Dios innalana nga insubli ni Moises idiyay Egipto manipud Midian a kas mannubbotda, ti biag dagiti Israelita ket kimmarkaro a rimmigat.

Ngem saan a sumuko ti Dios. Isu ti pamael ti Israel ket sisasagana ti panangsabat kadagiti kabusorna. Saan met a sumuko ti Faraon. Inikkan ti Dios ti ramit a baston ni Moises nga isu ti pinili nga usaren ti Dios. Kakuaten no kasano a nausar daytoy a kas wagas tapno iyegna ti panangukom ken asi iti Faraon ken ti tattao ti Israel.

Nagtignay ti Dios tapno maamoan ti tunggal maysa nga isu ti Apo. Kasapulantayo met a lagipen daytoy. Ket kas panangusarna ni Moises tapno waywayaan ti Israel, ti Dios nagiyeg kadagiti tattao iti biagtayo tapno mawayawayaantayo ti aniaman a nakatagaboantayo, amin dagitoy ket para iti panggep a pannakaamo kenkuana, ti maymaysa a pudno a Dios, ket mariknana ti pannakawaywaya ken ni Jesu-Cristo, ti naindaklan a Mangisalakan.

Paset 1

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 5.

PANURSURO: Dimtengen ti oras. Ni Moises ken Aaron ken nakisango iti Faraon. Dida imbaga kenkuana no ania ti kayatda, no di ket imbagada kenkuana no ania ti imbilin ti Dios ti Israel. Ngem saan nga interesado Faraon. Iti pananglainsa, “Siasino ti Apo tapno tungpalek ti timekna ket palubosak ti Israel? Saan ko kam-ammo ti Apo, maysa pay, saanko a palubosan ti Israel.” Para iti Faraon sagitoy a lallaki ket kasla laeng kakabsat, maysa a riribok a manglaplapped ti trabaho dagiti Israelita.

Nagrugin ti apa. Daytoy ket gubat. Rimuaren ti Dios a mangispal kadagiti tattaona manipud iti panangparparigat ti agturay ti Egipto. Iti panangkitatayo kasla ni Moises ken ti Faraon ti agdindinnangadang.

1. Iti kinapudnona, siasino ti agdindinnangadang? Kitaen ti Genesis 3:14-15 _____ ken _____
2. Adda kadi ti nagbaliw sipod pay idiaiy Hardin ti Eden? _____
Ti dangadang ket para kadagiti kararua ti sangataoan.

Nalatak ti pananglaksid ti Faraon iti Apo. Saanna kamammo Isuna ket nalawag a saanna kasapulan nga agtulolong Kenkuana. Agsipod a awan pakibiangna iti Apo, nalawag nga awan met ti pakibiangna kadagiti mensahero ti Apo nga agtaktakder iti sangoanna nga isu ni Moises ken Aaron.

Naibaga manen iti Faraon nga masapol nga palubusanna dagiti Israelita.

1. Ania ti panggep ti panagdaliasatda idiaiy let-ang? _____
2. Ket no saanda a mapan, ania ti imbagada iti Faraon a mapasamak kadagiti Israelita (bersikulo3)? _____

PANAGSANAY: Ti immuna panagsabat ket kasla saan a napintas ti nagbanaganna. Iti bersikulo 4 ken 5 saan a nagbaliw ti panunot ti Faraon iti pagrason ni Moises ken Aaron tapno ti Faraon palubusanna dagiti tattao ti Israel a mapan idia let-ang tapno agdaydayaw agsipod ta saan daytoy na nakapapati. Ita siasino ti agparang a lamang? Ania ti sumaruno nga ingaramid ti ari ti Egipto?

1. Ania ti imbilinna kadagiti mangimaton kadagiti tagabo ken kapatasa (bersikulo 6-7)? _____

- Dinutukan dagiti mangimaton kadagiti tagabo dagiti kapatasa manipud kadagiti annak ti Israel. Kitaen ti bersikulo 14.
2. Kasano a naapektaran ti bilin ti Faraon ti trabaho (bersikulo8)? _____

3. Kasano nga ibilang ti Faraon dagiti Israelita? Ania ti imbagana maipapan iti rasonda a kayatda a pumanaw ket mapanda mangidaton iti Diosda? _____

4. Ania ti pamay-anna tapno matenggelnan ti trabahoda? _____

5. Panunoten dagiti tattao iti napalabas a siglo nga padpada daytoy a kapanunotan no kasanoda nga ibilang dagiti tattao. Mangted ti panangparparigat a mapasasamak iti daytoy agdama a lubong. Siasino dagitoy a tattao? Ania dagiti kasasaad? _____

6. Iti bersikulo 10 ania ti imbaga dagiti mangimaton kadagiti tagabo ken kapatasa kadagiti tattao? _____

- Awan ti garami. Ad-adu a trabaho. Sigurado a saan a makapabang-ar daytoy ti panagtrabaho dagiti Israelita. Saan a nagsardeng a nangdagdag dagiti mangimaton kadagiti tagabo para iti isu met laeng a bilang ti matrabahoanda ket no sanda a naaramid daytoy ania ti napasamak (bersikulo14)? _____

7. Ket kas kadawyanan, napan nagreklamo dagiti kapatasa iti Faraon. Ania ti imbagada iti bersikulo 15? _____
8. Ania ti namnamaenda? _____

9. Ania ti sungbat ti Faraon (bersikulo17-18)? _____

10. Nabalbaliwan kadi ti panagpampanunotna? _____
 Imbilinna a kasapulan a maaramidda met laeng iti umisu a bilang ti trabaho uray awan ti garami.
11. Usarentayo iti sabali a panagsao iti kastoy a tiempo. Nalabit nga ibagatay “pimmodpudot ti apoy.” Wenno “sinungrodan ti apoy.” Usarentayo amin a pangiladawan ngem saantayo a laglag-anen ti panagrigat ken pannakaidadanes na kimmarkaro. Naawanan ti namnama dagiti kapatias iti daytoy a kasasaad. Ania ti imbaga ti bersikulo 19? _____

12. Saan mo kadi ammo? Dagiti kapatias nga Israelita ket nalpas a nakisarita iti Faraon ket siasino ti agur-uray kadakuada (bersikulo20)? Ket anian a panangkablaaw! Ania ti imbagada ken Aaron ken Moises (bersikulo21)? _____

13. Saan a nipintas ti napasamak. Ania ti inaramid ni Moises (bersikulo22)? _____

14. Ita sitatakder ni Moises iti imatang ti Apo nga agpakpakaasi para kadagiti tattao. Ania ti kararagna? _____

Paset 2

PAKAUNA: Narigat ti panangrugida. Napaneknekanda bayat iti panakisaoda iti Faraon a saan a pimmasin, saan a nangbigbig iti Dios dagiti Hebreo, a nangawak kadagiti trabahadorna a sadut, ken nangibilin a aramidend a ti umiso met laeng a bilang dagiti ladrilio bayat ti saanda a panangited kadagiti garami.

Kinabkabil dagiti Egipsio a mangimaton kadagiti tagabo dagiti kapatias nga Israelita agsipod ta dagiti tattao ket saanda a maaramid ti ipapaaramid ti Faraon ket saan a dinenggeg ti Faraon dagiti dawdawat dagiti kapatias nga Israelita. Ti bilin kadagiti trabahado ket nagtalinaed.

Ket ita, inruarda ti pungtotda kada Moises ken Aaron babaen ti panangawag ti panangilunod ti Dios kadakuada agsipod ta nagbalin a kabusor ida ti Faraon ken sisasagana dagiti oficiales a mangpatay kadakuada.

PAGPAMPANUNOTAN: Ania ngarud ti aramidem? Ipanmo ti bagim iti kasasaad ni Moises. Addaka idia y Midian nga agpaspastor ti karneto ti katugangam. Nakitam ti gumilgil-ayab nga apoy ngem saan a maur-uram ket napanmo kinita. Nangngegmo ti timek ti Dios manipud iti kayo ket pinanawam dayta a lugar gapu ti ayab ti Dios a mapan idia y Egipto ket iruarmo dagiti tattaona iti dayta a daga. Nagawidka, ket imbagam iti asawan, ket pinagsaganam a pumanaw. Ket sika ket ti pamiliam rinugianyoy ti adayo a panagdaliasat a mapan Egipto. Idi makadanunka idia y Egipto sika ken ti kabsatmo a lalaki ket nakisabat kadagiti panglakayen a immanamong kadagiti amin nga imbingayyo kadakuada. Ket napanka nakisarita iti Faraon ket ita kasla rimmigat ti pasamat. Iti ngatoen iti amin, naawanan ti panagtalek dagiti tattaoy kenka ken ti panangidaulom. Awannen ti sabali a papanam malaksid iti nangayab kenka manipud idia y kayo. Agbibigang ngarud dagiti Israelita ita nga awan ti garami ket agbibigangka iti saanmo a dinawat gapu iti ayab ti Dios manipud kayo! Saantayo a maawatan ti biag no maminsan, saan kadi?

PANANGIPAKAT: Nabasatayo ti panangibilin ti Faraon maipapan kadagiti ladrilio uray no awan ti garami. Nalawag a ti biag ket narigat. Kinapudnona, ti biag ket kasla nakarigrigat unay. Padasentayo man ti ipapaaramid ti Faraon kadakuada. No maminsan maawanantayo ti pigsa ket adu pay ti kasapulan nga aramiden. No maminsan naawanantayo ti gagar ket kasapulan pay nga parigtaen dagiti tattaoy. No maminsan maawanantayo ti oras ket saan pay nalpas ti trabaho. No maminsan mariknatayo a nagdakkkel ti namnamaenda kadatayo ngem ti kabaellantayo nga aramiden. Nalabit nga adda ti kasla Faraon iti biagmo, isuda a mangayat a mangtengngel kenka babaen ti nakangatngato a namnama ket kadagiti narigat nga ipapaaramidda.

1. Lagipen iti tiempo iti panagbiagmo idi a dagiti kasasaadmo ket kasla sapulenda ti dakdakkkel pay ngem iti kabaellantayo nga aramiden. _____
2. Ania dagiti kasapulam a kasla saan a maited? _____
3. Sadino ti papanam tapno makasapolka ti tulong ken pigsa iti tiempo ti rigat? _____

4. Nagsubli ni Moises iti Apo. Sinalundsod ni Moises, “O Apo, apay...” Kasano a makaguyogoy kenka ti sungbat ni Moises kadagitoy a pasamak? _____

PANANGIKABESA: Ti agpada ti padas a napasamak ken ni David a nagsurat kadagiti Salmo. Isurat dagiti balikas ti Salmo 86:6-8. _____

1. Napam ni David iti Apo babaen ti kararag. Ania ti pannakaammo ken mabigbigna maipapan iti Dios? _____
2. Ania ti dinawatna iti Apo iti bersikulo 6? _____
3. Kasano nga ibilang ni David iti biagna iti daytoy a tiempo? _____
4. Ania ti sungbatna iti “panakariribok ti biagna”? _____
5. Apay a pinilina nga awagan ti Apo (bersikulo 7)? _____

Ipaay dagitoy a bersikulo ti namnama para kadatayo iti aldaw a pannakaririboktayo. Mapatalgedantayo a ti Dios mismo ti mangdengneg kadagiti pakariribukantayo babaen iti panagasugtayo iti kaasi. Inkarina pay a sungbatannatayo! Isurat ti Salmo 86:6-8 iti papel. Ikabesa daytoy. Ditoyka a mangala iti kari iti aldaw a pannakariribokmo.

KARARAG: Mangala ti oras tapno ibingaymo iti Apo iti narigat a kasasaad a sangsangoem iti panagbiagmo. Kas ken Moises, tumibkerka nga agsaludsod iti Apo, “Apay?” A saludsuden no apay a saan ka kasapulan ti sungbat iti tiempo ti nakaro a panagkasapulan, iyegmo ti nakaro a panagkasapulam iti Apo nga Isu a makangneg, makaawat iti kasasaadmo, ken makammo ti napasamak. Ipalubosmo a mapasamak iti ania man apagaytanna sigun ti naimbag ken managparabor a pagayatanna. _____

Paset 3

PAKAUNA: Ammotayo ti nakaro unay a pakasapulan a kasasaad ni Moises ken dagiti Israelita. Nakadakkkel a pannakariribok. Idi saannan nga ammo ti aramidenna, ni napan iti Apo ket sinaludsodna, “impannak kadi ditoy tapno siak ti pakaigapuan tapno mariribok dagitoy a tattao?” Napan ni Moises iti Faraon kas panangibilin ti Apo ket nakarkaro ti panangdusa ti Faraon kadakuada. Iti parikot ket kastoy: “saanmo naisalakan dagiti tattaoom.”

Daytoy ket narigat a kasasaad. Nakakita ti amin iti Apo, uray pay ni Moises. Saan a mapalubosan dagiti tattao iti panangilupit ti Faraon agsipod ta immanamong dagiti panglakayen kadaytoy a panggep. Saanda a mapalubosan gapu ta nalaing nga agsao ni Aaron wenno gapu ta nagtulnog ni Moises kadagiti amin nga imbilin ti Apo. Ken aglalo a saanda a napalubosan gapu ta pinili ti Faraon a palubosanna ida. Kamaudian, ti pannakapalubosada ket gapu laeng ta ti Apo a mismo ti nangaramid. Awanen ti mangtagikua ti dayag a kukua ti Apo.

ARAMIDED: Basaen ti Exodus 6:1-12.

PANURSURO: Simmungbat ti Apo kenni Moises. Mariknamk kadi ti gagar ti boses ti Dios? Mariknam kadi ti gagarna a palubusan dagiti Israelita, iti pannakaammona a daytoyen ti tiempo? Dagiti sangapulok ket dua nga annak a lalaki ni Jacob (Israel) ket nagbalin a nabileg a nassion ket adda ti amin a balon ken pannakasalaknib para kadakuada iti daytoy a ganganaet a daga ti Egipto. Kasapulanda ti kinaadoda tapno matagikuada ti daga a ited ti Apo kadakuada. Kasapulanda ti napsikalan a pigsada iti panagdaliasatda. Napatangkenda bayat ti panagtrabahoda ti nadagsen ken panaganusda ti pannakadisiplina. Mapanunotda ti arapaapda a biag iti baro idiyay baro a daga, ti daga a nawayaw manipud pannakaparigat a kas tagabo ket iti kinaranggas. Ita ti Apo ti kitkitaen ti tunggal maysa agsipod ta nabigbigda Isu laeng ti kakaisuna a makaiyed ti pannakaisalakan. Iti bukodda a bagi saan a ka makagaway iti Faraon.

ARAMIDEN: Iti Exodo 6 inrugi ti Apo ti pannakisarita babaen iti bassit a nabileg a sao “ita.” Itan ti tumutop nga oras. Naisaganan ti amin. Ibagana nga Isu ti “pangulo”. Itan ti oras a panagtignay. Kayat na nga ipakita a nalawag sipod pay idi ruging no ania ti aramidedna iti Faraon tapno isu ti makaigapod a papanawenna dagiti Israelita babaen iti nabileg nga ima (bersikulo 1).

1. Manen impasded ti Dios kenni Moises no siasino Isuna. Ania ti kayatna a maamoan dagiti tattao agraman ni Moises maipapan ti pannakaammo Kenkuana?

a. Bersikulo 2: _____

b. Bersikulo 3: _____

Tandaan: Ibagana ti bersikulo 3 maipapan ti nagan ti Dios. Para ken Abraham, Isaac, ken Jacob naipakaammo kadakuada nga Isu ti Dios a Mannakabalin amin wenno Ed-Shaddai (Hebreo). Ngem saanna nga imparangarang kadakuada nga Isu ti Apo kas iti pangiparangrangna iti bagina iti daytoy a bersikulo. Ti nagan nga Apo ipakaammona nga Isu ti Dios a nadekdekket pay, ken Isu ti mangipaay ket mangipateg kadagiti tattaona. Isu ti nagan nga intedna ken ni Moises iti Exodo 3:13-15. Yaweh iti balikas a Hebreo.

2. Impalagipna kadakuada nga aada ti tulagna kadagitoy a tattao ket ti tulag iramanna ti _____ ti _____ (bersikulo 4). Makapaay-aayo a tandaan nga idi immuna a napanda iti Canaan isuda ket nagbiag a kay ganganaed (agalla-alla) iti bukodda a daga.

3. Ket kinunana, “Nangngegko dagiti _____ dagiti _____ a _____ dagiti _____, ket _____ ti _____.”

PANURSURO: Kadagidiay a tawtawen, amin a kaputotan, nalagip ti Dios ti tulag nga inaramidna kenni Abraham. Awanen ti sibibiag a makalagip. Awan ti adda sadiay a mangipabaklay dagiti karkarina. Ngen Isu ket napudno. Ti sauna ket mataginayon. Ti imbagana ken ni Abraham, Isaac, ken Jacob ket mataginayon pay inggana ita para kadakuada. Makainanada a sitalged. Kinapudnona, saan kadi a tunggal mapaspasamak ita ket isu ti imbagana ken ni Abraham idi mano a gasut a tawenen a napalabas?

1. Basaen Genesis 15:13-14. Ania ti impadto dagitoy a bersikulo? _____

2. Lagipen no ania ti imbagana ken ni Jacob idia Bethel? See 28:13-15. Ania ti ipadto dagitoy a bersikulo? _____

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS (Exodo 6): kayat ti Dios nga ibaga ni Moises kadagiti tattao no siasino Isuna ken ania ti inkarina nga aramidenna.

1. Ania iti kakaisuna a kinapudno a kasapulan a maamoanda maipapan iti Dios sigun ti bersikulo 6? _____
2. Ti sumaruno a kinapudno a kayatna a maamoanda ket no kasano a *maamoanda* nga Isu ti Apo.
 - a. Bersikulo 6: _____ kayto.
 - b. Bersikulo 6: _____ kayto.
 - c. Bersikulo 6: _____ kayto.
 - d. Bersikulo 7: Pagbalinenkayto a _____.
 - e. Bersikulo 7: Siak to ti _____.
 - f. Bersikulo 8: Ipankayto _____.
 - g. Bersikulo 8: Itedkonto a _____.

Inggibosna babaen iti panangulitna kadagiti balikas a, “ _____
_____.”

PAGPAMPANUNOTAN: Mangala ti gundaway a nangpanunot a nalaing amin nga ibaganto ni Moises kadagiti tattao. Gapu ta Isu ti Apo, aramidenna amin dagitoy a banbanag para kadagiti tattao nga ay-ayatenna. Adda pay kaditi ti sapulenda? Inkarina kadakuada ti lubong. Iti bersikulo 7 tinungpalna ti karina nga isu ti Diosda! Mapanunotmo kadi a ni Moises ken Aaron a saanda a makauray nga ibingay kadagiti Israelita ti imbaga ti Dios? Napanda imbaga kadagiti Israelita ket kasanoda nga inawat ti mensahe ni Moises ken Aaron sigun ti bersikulo 9? _____ . Mapabasol mo kadi ida? Saanda a dinengngeg ken gumanat maipapan ti indanon ni Moises ken Aaron. Napaayda. Adda kadi ti tiempo nga agdengngeg ket umawat ti naimbag ken makapaguyugoy a saon idinto a napaayka? Ti pannakapaay ket ti tiempo no ti maysa a tao ket agkurang ti turedna nga agtuloy ti aramidenna. Amin ket nakarigrigat. Ti kinakurang ti tured ket pukawenna ti gagar nga agaramid ti narigat a banag, agrugi ti kadagiti gundaway iti biag, ken agtuloy iti panagbaiag tapno mapadasan dagiti pannakigasang-gasat. Ti pannakapaay ket pukawenna ti pigsa ket kastoy ti mapasamak iti tunggal aldaw.

1. Ania dagiti kapadasam iti pannakapaay? _____
2. Isurat dagiti dua a banag a nakaigapu ti pannakapaatmo: _____

3. Kasanom a sangoen ti pannakapaay? _____
4. Siasino dagiti nangipaay ti namnama? _____
5. Narigat kadi nga awaten ti pammarigtada? _____

KARARAG: O Apo, no maminsa kanayonnak a dumteng kaniak ti pannakapaay. Maipababaak iti daytoy a biag. Amin ket kasla nakarigrigat. Ikkannak ti tured a *dumngeg* iti mensahe ti namnama kadagidiay nga oras. Ikkannak ti pigsa a *agtignay* iti mensahem ti namnama. Ikkannak ti pammati nga *agtalek* Kenka, Siak a mangipaay ti namnama kaniak.

Paset 4

PANAGSANAY: (ituloy iti Exodo 6): Ngem ti panangsubbot ti Apo kadagiti tattaona manipud iti ima ti Faraon ket saan a maibatay no dumngeg da man wenno saanda nga awaten ti mensahena, wenno ti pannakaguyugoy wenno pannakapaay, wenno agbibigda man a iti napnoan namnama wenno kinaawan namnama a biag.

1. Ania ti imbilin ti Apo nga aramiden ni Moises iti bersikulo 11? _____
2. Kasano a simmungbat ni Moises iti Apo (bersikulo 12)? _____
3. Kinapudnona, adda ditoy ti maysa a tao a marigatan nga agsao, ken uray pay agbiddal kadagiti amin nga ammotayo, ket ti Dios imbaonna manen isuna iti ari a nangibaga kenkuana a saanna nga am-ammo ti Apo ket apay a rumbeng a dumngeg Kenkuana. Idi un-unana saan a nangted ti garami daytoy nga ari. Anianto ti aramidenna a pakaigapuan dagiti Israelita nga agpungtot ken uray pay gumura ken Moises iti nakaro? No ti Israel a makaammo iti Apo ket saan a dumngeg, ti Faraon to la ketdin a saan a makaammo iti Apo?

PANURSURO: Agsardengtayo pay ita iti napasamak. Iti aniaman a gapu, ti pakasaritaan ket naglikaw. Iti Exodo 6:13-27 adda ti paset maipapan iti puon ti puli dagiti ulo dagiti pamilia dagiti Israelita. Dagiti ulo ti pamilia a nailista ket manipud ti tribu ti Reuben, Simeon, ken Levi. Saantayo a sigurado no apay a dagitoy a nagnagan ket nailista ditoy, adda ti maysa a mabalin a makaigapu. Iti baet kadagitoy a nagnagan naibaga kadatayo iti bersikulo 20 maipapan ti puon ni Moises ken Aaron.

1. Ania ti naibaga kadatayo maipapan ken ni ama nga Amram iti bersikulo 20? Siasino ti inasawanana? Kasano a panagkabagianda Amram ken ni Jocabed? _____

2. Inasawa ni Amram ni Jocabed a kabsat ni amana. Adda ti dua nga anakda a lalaki ni _____ ken _____.
3. Adda pay ti anakda a babai a saan a nailista iti daytoy a listaan ti puon agsipud ta ti kadaraan ket maiyawat babaen kadagiti lallaki. Nupay kasta, kas lagipem, ibaga ti Numero 26:59 dagitoy tallo nga agkakabsat ti naganda. Ania ti nagan ti anakda a babai?

PAGPAMPANUNOTAN: Ditayo maigawid ti agpanunot no ti listaan ti kapuonan dagitoy nga agkakabsat ket naibaga tapno maammoan nga isuda ket nagtaud iti tribu ti Levi ken tapno maamoan segun kadagiti bersikulo 26 ken 27 a daytoy met laeng nga Aaron ken Moises ket isu met laeng a lallaki ti inayaban ti Dios ken kinunana “Iruaryo dagiti Israelita manipud Egipto...” Isu met laeng dagitoy a lallaki ti nagsao iti Faraon, ti ari ti Egipto, maipapan ti panangiruar kadagiti Israelita manipud Egipto. Daytoy a listaan ti pamilia ipakaammona daagiti kinapudno.

Ammotayo pay a ni Moises ti nagsurat ti Pentateuch, dagitoy dagiti umuna a lima a libro ti Biblia. Napateg kadi daytoy ken Moises a ti listaan ket ipakitana nga inayaban isuna ti Dios tapno iruarna dagiti tattaona manipud Egipto? Napateg kadi a naamoan dagiti tattao nga isuna met ket maysa a Hebreo, a pinili ti Dios para iti pannakaispal ti Israel ket patalgedan daytoy ti listaan ti kapuonan? Dagiti gapu ket saan a sigurado ngem ti pakaammo ket nalawag.

PAGPAMPANUNOTAN A SALUDSOD: Mapanunotmo kadi a kasapulan ti maysa a Hebreo tapno maispal dagiti Hebreo a tattao, dagiti Israelita, manipud iti ima ti Faraon? Apay wenno apay a saan? _____

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 7.

PANAGSANAY: Saan a makaanay ti sao laeng idi immuna a napan da Moises ken Aaron iti Faraon (Exodo 5:1-2). Nupay kasta, agtultuloy ti napasamak kas inbaga ti Dios ken Moises a mapasamakto.

1. Iti Exodo 6:30 irugitayo dagiti isu met laeng a sao a naglipasantayo idi naglikawtayo ti listaan ti kapuonan iti bersikulo 12. Kasano a naglippas ti bersikulo 12? Ania ti isu met laeng a saludsod ni Moises iti bersikulo 30? _____
 2. Kasapulan nga agpalawag ti Dios ken Moises. Ania ti imbagana ken ni Moises iti Exodo 7:1? _____
Inyeg ti Dios ti buteng, siddaaw, ken dayaw iti Faraon tapno ibilangna ni Moises a kas Dios. Nagdaydayaw dagiti Egipsio iti adu a didiosen ngem ita makitada dagiti pagilasinan, datdatlag, ken ti mannakabalin a panangukom iti nakaunnat nga ima ti Dios kadagiti amin didiosen.
 3. Kasapulan nga aramiden ni Moises amin nga imbilin ti Dios. Ania ti umuna a banag nga ipaaramidna kada Moises ken Aaron (bersikulo 2)? _____
 4. Ibagi ti Dios no anianto ti mapasamak iti Faraon:
 - a. Bersikulo 3: _____ ti _____ ti Faraon.
 - b. Bersikulo 3-4: Uray no ti Dios _____ dagiti _____ ken _____ iti daga ti Egipto, ti _____ ket saan a _____.
 - c. Bersikulo: Dusaento ti Dios ti Egipto ket _____ dagiti _____ babaen ti _____.
 - d. Bersikulo 5: Kas bungana, anianto ti maammoan dagiti Egipsio? _____
-

5. Nagtulnug ken inaramid da Moises ken Aaron ti isu met la nga imbilin ti Dios. Kasano kataeng idin ni Moises? _____ . Kasano kataeng idin ni Aaron? _____ .

Paset 5

PANURSURO: Nagpintas a paliuwen no kasano kaannad ti Dios a nangidalan kada Moises ken Aaron babaen kadaytoy a panagtuloy. Intultuloyna a pinakaammoan ida no anianto ti mapasamak tapno saandanto a makellaat no mapasamak daytoy. Ket binilina ida no ania ti aramidenda. Daytoy ket kaslan Leadership 101. Insuro ida ti Dios bayat kadagitoy a panagtuloy. Saanna nga inikkan ida ti dakkel nga aramidenda sa na pinanawan ida. No maisagana ti amin agrudin ti aramid.

PANAGSANAY:

1. Dawaten ti Faraon nga aramidda ti datlag. Ania ti imbilin ti Dios kada Moises ken Aaron iti bersikulo 9? _____
2. Kasla nalaka nga aramiden daytoy. Ket napanda iti imatang ti Faraon ket amin ket napasamak kas imbaga ti Dios. Wenno napasamak kadi? Ania ti naibaga kadaytoy kadagiti bersikulo 11 ken 12? _____

- Saan nga imbaga ti Dios no anianto ti mapasamak!
3. Ket ita ania ti napasamak? _____
4. Daytoy a paset ti pakasaritaan ket adda ti naladingit a paggibusanna. Iti bersikulo 13 ket kasla naespirituan a pagkitaan ti kasasaad ti puso ti Faraon. Saan a namayat. Ania ti maadaltayo? _____
5. Ania ti mapanunotmo a pakaigapuan ti itatangken ti pusona segun kadaytoy a bersikulo? _____

PAGGIBUSAN: Nadatayon ti paggibusan ti Leksion 3. Ituloy ti Leksion 4 ti pakasaritaan ti panangispal ti Dios kasagiti tattaona manipud iti Faraon ken iti daga ti Egipto. Makitatayo ti panagtrabaho ti bileg ti Dios babaen iti panangusarna kada Moises ken Aaron para kadagiti

nalinteg a panggepna. Kas iti baston ni Moises a nagdissuor ti panangukom kadagiti agtuturay iti daga, makitatayo ti asi ken kinaimbag ti Dios a naibuyat kasagiti tattaona bayat iti panangisalakanna kadakuada.

Maisagana dagiti Leksion 1 ken 2. Naamoantayo dagiti kangrunaan nga agakem iti pakasaritaan. Kaduatayo ni Moises idi nakitana ti gumilgil-ayab a kayo bayat ti panangibaga ti Dios nga ikkatenna ti sandaliasna “agsipud ta ti pagtaktakderanna ket nasantoan a daga.” No maminsan kayattayo nga adda ti bukodtayo a gumilgil-ayab nga apoy ken ti bukodtayo a nasantoan a daga. Kayattayo a denggen ti timek ti Dios bayat nga umaw-awag kadagiti nagantayo ket ibagana no ania ti aramidantayo kas iti kinalawag ti pannakaayab ni Moises.

Addaantayo ti kayo a gumilgil-ayab iti pusotayo, ti Sao ti Dios. Iti Lukas 24:32 denggentayo a sililimed ti dua nga adalan ni Jesus nga agtungtungong bayat ti panangkadkadduada Kenkuana kalpasan ti panangungarna. Ania ti sinaludsodda iti maysa ken maysa? _____

Adda ti pribilhiotayo a sumrek iti imatangna ken agtakder iti nasantoan a daga. Dumatagtayo iti imatangna bayat iti pannakibingaytayo Kenkuana babaen kadagiti dawat iti kararag, kantaen dagiti kanta ken salmo, ken dayawen Isuna babaen kadagiti panagyaman ken panagdayaw. Nagbalin a natangken ti puso ti Faraon agsipud ta saanna nga am-ammo ti Apo ken saanna ankayat ti dumngeg iti Saona bayat iti pannakanggegna babaen iti timek da Moises ken Aaron. Agsao ti Dios babaen ti Saona ket addaantayo amin ti pribilhiho ti dumngeg ti timekna.

KARARAG: O Apo Dios a Mannakabalin-amin, kas ti kaaddam kada Moises ken Aaron, kasta met ti kaaddam kaniak. Tarigagayam nga umayak iti sangoanam, denggen ti Saom a napnoan Kinapudno ken agtulog no ania ti ibagam. Ikkannak ti *silulukat* ken *siaawat* a puso Kenka. Ikkannak ti puso nga *agtalek* Kenka nga aramiden dagiti amin nga inkarim. Ikkannak ti sigagagar a puso nga *agtignay* iti naindaklan nga ayatmo kaniak gapu ken Cristo Jesus. Dagitoy ti dawat ko ita nga aldaw a _____

MAIKAUPPAT A LEKSION

IYUNNATMO TI IMAM

EXODO 7-8 – PINATANGKENNA TI PUSONA

PAKABUKLAN TI LEKSION 4

Pakabuklan	47
Pakauna	48
Leksion 4: Exodo 7-8	
• Ti Nasubeg a Puso ti Faraon	49
• Ti Sarukod ti Dios	51
• Ti Didigra dagiti Tukak	52
• Ti Panagpitik ti Puso ti Dios	54
• Ti Ramay ti Dios	56
• Dagiti Tattao a Nailasin	60
• Dagiti Tattao nga Addaan Panggep	61

PAKAUNA

Kimmaro ti danag. Agmadi ti faraon a wayawayaan dagiti tattao ti Dios ken nakapet ti nainkalinteg a panggep ti Dios nga ituloy ti tulagna nga inaramidna ken Abraham. “Ammok dagiti tuokda, ket bimmabaak tapno iaonko manipud ti ima dagiti Egipsio ket ipanawkonto ida iti dayta a daga a maipan iti namayat ken nalawa a daga...” Awan a pulos, uray pay ti kinasukir ken nasubeg a puso ti faraon, ti makaigawid Kenkuana a mangturpos no ania ti inturongna a maaramid.

Buyaentayo kas malukatan ti pakasaritaan ket ti gubat simged. Siasino dagiti bumusbusor a partido? Ania ti pakipasetan dagiti Israrelita iti pannakawayawayada manipud iti pannakatagabuda? Siasino ti katulonganda? Ania dagiti manmano laeng a pasamak a pamuspusan nga inaramat ti Dios idi a ti panangpilit Kenkuana ket saan a naipalubos? Takkuaten ti kinaasi ti Dios kadagiti tattaona.

Iniggaman ni Moises ti sarrukod ket inted ti Dios dagiti bilinna. Ania dagiti bilin nga inted ti Dios a nangyeg iti pannakaispal kadagiti Israelita? Usarem ti arapaapmo kas mapanmo adalen. Sumrekka kadagiti pasamak iti pakasaritaan ket padalanan dagiti nadumaduma a pamuspusan a pinili ti Dios tapno dadaelen ti nakaro a pannakaranggasda.

Ania ti kayatna a sawen iti Israel nga Isu ti Apo? Ania ti nagdumaanna iti no kasano ti panagbiagdanto? Saanda laeng nga asi-asi a tattao. Isuda ket tattao ti *Dios* nga inlasinna ken para Kenkuana. Iti amin ditoy a leksion saludsodem ti bagim kadaytoy a saludsod, “Ania ti kayatna a sawen para iti biagko nga inlasinnak ti Apo tapno Isu laeng ti pagserbiak?”

Paset 1

PAKAUNA: Naturpostayo ti Leksion 3 kada Moises ken Aaron iti sangoanan ti faraon, dagiti mamasirib a lallaki ken dagiti managsalamangka, ken dagiti madyikero. Ti sarukod ni Aaron ket nagbalin nga uleg. Dagiti sarrukod dagiti managsalamangka ket nagbalinda met nga uleg ket ti uleg ni Aaron inalun-onna dagiti sarrukodda. Iti laksid ti milagro a pagilasinan natangken latta ti puso ti faraon; saan a dimngeg. Napasamak amin kas sinao ti Apo a mapasamak.

Daytoy a leksion launenna ti pakasaritaan dagiti sangapulo a didigra. Adu dagiti mangpadas a mangilawlawag kada tunggal didigra kas gagangay a kalamidad. Kas pangarigan, tunggal tawen ti danum ti Nile ket manglayus ket agurnong kadagiti nabaknang mineral ken dagiti taraon iti daga iti likmot ti karayan. Daytoy ti agliklikmot a kolor-dara a daga iti pagayusan ti karayan. Manin, ti gagangay a didigra iti daga ket ti panagraut dagiti dodon a manglapunos kadagiti mula. Ti sensia ket nalabit a mabalinannada nga ilawlawag dagiti siam kadagiti sangapulo a didigra. Numan pay kasta, dagitoy a didigra ket nalatak nga aramid ti Dios Isu nga inpaduyakyakna ti Bagina nga Isuna ti kakaisuna a pudpudno a Dios, saan a dagiti didiosen ti Nile. Daytoy nga adal ket napanggep a mangted kenka ti pannakaammo no ania ti ibaga ti Biblia maipapan kadaytoy a tiempo iti pakasaritaan ti Israel sadiay Egipto. Ti pakasaritaan ket naisurat maipapan iti panagturay ti faraon ken ti pannakirupakna iti Dios ni Abraham, Isaac, ken Jacob a nangispal kadagiti tattaona manipud iti nakaro a panangranggas ti Egipsio nga ari.

ARAMIDEN: Dagiti didigra a nangdusa iti Egipto ket naisurat manipud Exodo 7:14 agingga 11:10. Mangaramid ti bassit a pakabuklan kadagitoy a kapitulo. Punuan dagitoy a chart babaen iti panangbigbig kadagiti didigra tunggal pagbasaran. Iti panangsuot kadaytoy a pakabuklan kitaentayto a nasiyaat ti tunggal didigra.

PAGBASARAN	DIDIGRA
Exodo 7:14-24	
Exodo 8:1-15	

Exodo 8:16-19	
Exodo 8:20-32	
Exodo 9:1-7	
Exodo 9:8-12	
Exodo 9:13-35	
Exodo 10:1-20	
Exodo 10:21-29	
Exodo 11:1-10	

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 1:14-24

PANAGSANAY:

1. Iti bersikulo 14 kinuna ti Apo ken Moises a ti puso ti faraon ket _____ ket isu _____ a mamalubos kadagiti tattao a pumanaw.
2. Ti bersikulo 15: Ania dagiti bilin ti Dios ken Moises? _____

 Ti Nile ket maysa kadagiti didiosen ti Egipto. Kasabet ni Moises ti faraon iti karayan nga addaan ti sarukod ti Dios iti imana. Iti Exodo 7:1 naadaltayo a ti Dios inaramidna ni Moises a kasla Dios a simmango ken Faraon. Ti panagsabat idiy Nile ket ngannganin agparang a panagririkkiar iti nagbaetan ti dios ti Nile ken ti Dios ti Israel.
3. Agingga kadagitoy nga oras saan pay a dimngeg ti faraon (bersikulo 16). Ket kinuna ni Moises, “Kastoy ti sinoa ti Apo, ‘*Daytoyto* ti pangilasinam a Siak ti Apo...’” Ania ti naibaga nga aramidento ni Moises iti bersikulo 17? _____

4. Bersikulo 18: Ania dagiti subat? _____
 ken _____
5. Iti bersikulo 19 maadaltayo no kasano kalawa ti panangukomto ti Dios. Isu, ti sarukod ti Dios ket naingato ket naiyunnat ket tinuparna ti danum ti Nile. Iti bersikulo 21 maadaltayo a kimarkaro ti kinamadina kas kinunanada. Ngem, ania ti napasamak iti bersikulo 22? _____

6. Ket ti puso ti faraon sitatalinaed a _____. Ket di na _____ ni Moises. Ket ti faraon nagawid a nagsubli iti balayna, ket _____ (dagiti bersikulo 22-23).
7. Kabayatanna, ania dagiti subad kadagiti Egipsio gapu ta saan a nagtulnog ti faraon?
-

Paset 2

PANURSURO: No adalen ti Biblia napateg a kitaen dagiti balikas a nausar a maulit-ulit iti paset. Kaadduanna ti gapuna a maulit-ulitda ket gapu ta tengtenglenda ti kinapateg tapno maawatan ti kinapudno ti kasuratan. Maysa a balikas, kas kapangarigan, ket nausar iti namin-uppat a daras kadagitoy nga 11 a bersikulo (Exodo 7:14-24). Punuan daytoy a chart. Tandaanan ken markaan ti sao “sarukod” iti tunggal kadagitoy a pagbasaran.

PAGBASARAN ANIA TI NAIBAGA KADATAYO MAIPAPAN ITI SARUKOD

Exodo 7:15	Ti sarukod ket nagbaliw a nagbalin nga uleg
Exodo 7:17	
Exodo 7:19	
Exodo 7:20	

Ania ti ammotayo maipapan iti sarukod? Ania ti awagna iti Exodo 4:20? _____

Laglagipen nga inaramat ti Dios ti sarukod a kas nalawag a pamuspusan a pangipaduyakyak ti ukom ken Faraon ken dagiti tattao ti Egipto. Inyeg ti Dios ti pungtot a panangukomna kadagiti tattao idi a naiyunnat, kas pangarigan, iti danum ti Egipto ket nagbalinda a dara. Kas panangitultuloymo nga adalen ti Exodo, siputam ti sarukod ti Dios kas iparang ti pakasaritaan. Agsaganaka a mangmarka iti Bibliam usarem ti nalawag a pangmarkam no sadino a naaramat ti sarukod ket kitaem ti panangukom nga inyeg ti Dios ken Faraon ken dagiti Egipsio.

Adda pay ti serbi ti sarukod a maysa. Inpalagipna ken Moises a ti Dios ti agtigtignay kadagiti milagro. Ti Dios ti makigubgubat ken Faraon. Ti Dios ti makisangsango a mangispal kadagiti tattaona. Ti Dios a Mannakabalin-amin, El-Shaddai (Exodo 6:3), Isu ti Apo, ti Naindaklan a Siak

(Exodo 3:14). Takkuatentayo pay ti maysa nga usar ti sarukod iti panagadaltayo iti Exodo – Paset II.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 8:1-15. Saantayo ammo no kasano kabayag ti dara a nangdidigra ti daga ngem ammotayo no ania ti napasamak iti pito nga aldaw kalpasanna.

PANAGSANAY: Ti pasamak ket nangrugi manen.

1. Bersikulo 1: Ti bilin ti Apo ken Moises ket saan a nagbaliw. Ti mensahe ken Faraon ket saan a nagbaliw: _____
2. Kadagiti bersikulo 2-4 ania ti naikari a sumaruno a didigra ken kasano kalawanto? _____

Dagiti tukak ket adda iti amin a lugar! Ngem dagiti managsalamangka ti Egipto ket naaramidda met laeng ti agpada a banag!

3. Numan pay kasta, adda ti naisupadi a banag ti napasamak kadaytoy a kanito. Inayaban ti faraon da Moises ken Aaron. Ania ti dinawatna iti bersikulo 8? _____

4. Kadagiti bersikulo 9 ken 10 inannamungan da Moises ken Faraon a ti sumaruno nga aldaw ti didigra ket agsardeng. Ket, tapno maipakita nga awan ti kas iti Apo a Dios, ania ti napasamak kas maiyannurot iti bersikulo 11? _____

5. Iti bersikulo 12 pinanawan da Moises ken Aaron ti faraon. Napan ni Moises iti sangoanan ti Apo ket ania ti natungtonganda? Tukak! Ania ti dinawat ni Moises? _____
_____ Ket ania ti inted ti Dios? _____
Saan laeng a pinukaw ti Dios dagiti tukak (dagiti bersikulo 13-14). Dinawat kadi ni Moises daytoy? Saan kadi a makapakellaat a sungbat daytoy kadagiti amin, mairaman ti faraon? Ania ti makunam? _____

6. O anian aya! Padasem nga biagen ti bersikulo 14 kenka iti arapaapmo. Tandaanam dagiti sumagmamano kadagiti mapanunotmo. Ania ngata ti langa ti biag nga adda iti Egipto iti

agdama kadagita nga aldaw? _____

7. Ngarud, ania ti pampanunoten ti faraon? Ti bersikulo 15 kunana idi a nabang-aran

_____ ket _____

8. Agsublitayo iti pangrugian! Ngem, apay a nakellaattayo? Wenno, isu kadi? Kasano a nagpatingga ti bersikulo? _____

Paset 3

PAGPAMPANUNOTAN: Ania ti aramidem maipapan kadagitoy amin? Ammotayo nga adda ti sangapulo a didigra ket dudua pay laeng ti nakitatayo. Ti dara ken dagiti makarimon a nalungsot a tukak ti gapuanan a mangited ti dawat da Moises ken Aaron ngem saan latta ken Faraon! Ti sarukod ti Dios inispalna ti nakabutbuteng nga ukom kadagitoy a tattao. Isu daytoy ti aramid ti Dios. Di na pinakitaan ti asi ti faraon a pinatangenna ti pusona ken dinto dumngeg Kenkuana. Iti Exodo 7 ken ita iti Exodo 8 naibaga a ti puso ti faraon ket nagbalin a _____ ket saannanto a _____

Panunotem ti bagi ti tao kadagiti amin a linaonna. Kasla ti faraon ket addaan ti kasasaad ti nadagsen a panagbulos ti dara manipud iti puso ket ti kasasaadna ket kumarkaro. Maysa a nasubeg, natangsit a tao. Kas maysa nga agturay ket ari iti dakkell a daga ti Egipto inpasdekna ti bagina a didiosen. Awan ti surotenna a bilin manipud iti Dios dagiti Israel ta dagiti Israelita ket tagabuna. Awan ti siasinoman a pagtulnoganna, nangnangruna ta isu ti ari ket agbilbilin laeng. Isu laeng ti maysa ken kakaisuna. Kenkuana awanen ti sabali. Agsalawasawto ken saurena da Moises ken Aaron babaen iti panangpadasna a mangtenggel kadakuada tapno patienda a nagbabawin ket nagbaliwen ti panunotna. Ammotayo nga saan met gayam. Agpammarang laeng a nagbabawin tapno maikkat laeng dagiti tukak a nangdidigra iti daga. Numan pay kasta, imbes koma a papanawen dagiti tukak innala ketdi ti Dios dagiti biagda ket natayda. Ita ti pagilian ket napno ti adu a naiwara a nalungsot a kudil dagiti tukak. Anian a makarimon!

Ania ti maaramidmo kadagitoy amin? Agbalinka manen ita a tagaipadamag. Inbaonnaka ti *Alexandria Times* tapno ipadamag a nasiyaat ken ti ammom a mapaspasamak idiy Rameses.

Ania ti mangegmo kadagiti tattao iti dalan ti ibagbagada kadagitoy a pasamak? _____

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Mangegmo kadi ti ipitpitik ti puso ti Dios ken ti ayatna kadagiti tattaoa kadagiti balikas, “Bay-am a pumanaw dagiti tattao!” Dagitoy a balikas iparangarangna ti puso ti Dios. Dagitoy ket dagiti tattaoa. Naaramidda a kukuana idi a nakitulag ti Dios ken Abraham nga agbalin a Diosna (Genesis 17:19). Ket, dayta karamanna dagiti kakabagianna! Nakita ti Dios ida, sinalimetmetanna ida, ket naasi kadakuada, uray pay agingga ita a serserbianda dagiti amongda a nakatagabuanda.

Ti bilin ti Dios ken Faraon ket palubosanna dagiti tattaoa. Iti un-unana kasla ti kayat laeng ti Dios a dawawatenna iti pannakawayawaya dagiti Israelita iti napsikalana a pannakatagabo. Ngem nalabit agliwaytayoy a mangawat ti regget ti Dios kadagiti tattaoa. Awan ti mapilinan gapu iti ayatna. Sapulen ti ayatna ti pannakawayawaya dagiti tattaoa. Ket no saanda a mapalubosan, Isu ket makidangadang para kadakuada. Isu ket makigubat para kadakuada. Addatayo iti baet ti gubat iti nagtenggaan ti naimbag ken dakes, iti nagbaetan ti Dios ken Faraon, iti nagbaetan ti Dios ken Satanas. Ti Dios ket makidangadangadang para kadagiti kararrua kadagiti tattaoa. Sapulenna ti pannakawayawayada tapno agbiag iti biag nga inpasdekna para kadakuada idi pannakaparsua. Isu ti Dios ti tulag a nangikari iti irarang-ay ti kapuonan ti Israel, kaputotan, ken sanikua. Tarigagayna a tungpalen ti kari.

Ti ayat it Dios ket nasukir nga ayat. Mabalintayo a kunaen ken Faraon kas nasukir, mananginbubukod a tao. Numay pay kasta, ti Dios ket nasukir a dunggo. Makidangadang uray pay ken patay para laeng kadagit ay-ayatenna. Iyarigmo kadi ti Dios kas maysa a mangipatpateg kenka nga addaan nasukir nga ayat – ti ayat a mamakawan, ayat a mangsalimetmet, ti ayat a nainaig ti amin maipapan kenka, ti ayat a mangayat nga Isu ti Diosmo ket kayatna nga agbalinka nga anakna?

1. Ammo kadi ti kasta nga ayat? Basaen dagitoy dua a pakasaritaan ken panunoten ti kasta a naindaklan nga ayat! Ania ti iparangarang dagitoy dua a pakasaritaan kenka maipapan iti ayat ti Dios?

- a. Lukas 15:1-7 _____

- b. Lukas 15:11-24 _____

2. Am-ammom kadi ti Dios a mangkitkita kenka, agsuksukimat iti amin a lugar a mangbirok kenka ken no masarakannaka awitennaka nga iyawid iti pagtaenganna tapno addaka iti sibayna iti agnanayon? Am-ammom kadi ti Dios a mapan iti gubat para kenka uray no pinanawam Isuna gapu kadagiti managinbubukod a pagay-ayatmo? Am-ammom kadi ti Dios a kumitkita kenka nga umay ket agtaray a sumabat kenka a nakalukat dagiti ima ti ayatna? Ti di agbaliw nga ayatna ket para kadatayo amin. Dagiti kapanunotam: _____

KARARAG: Isuratmo dagiti bukodmo a kararag a napanunotmo kas panunotem ti nasukir nga ayat ti Dios a sapulenna ti pannakawayawayam manipud kadagiti amin a mangayat a mangranggas ken mangtagabu kenka. Ti sapulenna ket: “Bay-am a pumanaw dagiti tattaok!” Laglagipem ti nadunggo nga ayatna kenka, sika a pinarsuana. Sirmataem dagiti nakalukat nga imana a sigagagar nga umawat kenka ket arakupennaka. Ibagam Kenkuana no ania ti kaipapananna kenka iti bukodmo nga ay-ayatennaka iti agnanayon nga ayat: _____

Paset 4

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 8:16-19. Agtultuloy ti didigra. Ti paset 3 nagpatingga kadagiti makarimon a nalungsot a tukak nga umalingasaw iti Egipto.

PANAGSANAY: Kadaytoy a maikatlo a didigra maadaltayo no ania ti napasamak iti puso ti faraon agsipud ta saanna dinengngeg ti bilin ti Dios kas agsasao babaen kadagiti timek dagiti adipenna a Moises ken Aaron.

1. Iti bersikulo 16 ania ti inbaga ti Dios ken Moises nga aramidenna a sumaruno? _____

2. Daytoy ti didigra ti _____. Dagitoy ket makapasuron a pinarsua a di daka inggaan. Makapasuronda. Tumayabda iti rupam. Adda ti sakit nga awit-awitda. Kasapulan a bauten ni Aaron ti tapok ti daga. Iladawam! Ania ti ibaga ti bersikulo 17 kadatayo maipapan kadagiti kuto? _____

3. Daytoy a didigra ket naisalumina kadagiti dua nga immuna a didigra. Ania ti maadaltayo iti bersikulo 18? _____

4. Ania ti naamiris dagiti managsalamangka iti bersikulo 19? _____
Ania ti imbaga ti Dios ken Moises iti Exodo 7:5? Ania ti imbaga ti Dios nga ammo dagiti Egipsio? _____
Makitatayo daytoy a mapasasamak kas dagiti managsalamangka ket mabigbigda a daytoy a didigra ket nalablabes ngem iti pannakabalinda nga aramiden. Numay pay kadagiti dua a didigra kabaelan dagiti managsalamangka a pagbalinen ti danum a dara ken kabaelanda a parruaren dagiti tukak iti uneg ti daga, di da met kabaelan ti agparuar kadagiti kuto. Dayta ket aramid ti Dios (Exodo 8:12-13).
5. Ti faraon, numan pay kasta, ket saan a nagbaliw ti panunotna. Iti Exodo 7:13 naibaga kadatayo a ti puso ti faraon ket timmangken. Mapasasamaken. Iti Exodo 8:15 naibaga kadatayo a _____ pinatangenna ti pusona. Ania ti kinuna ti Exodo 8:19 maipapan iti pusona? _____

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 8:20-32.

PANAGSANAY:

1. Dagiti sumaruno a sumagmamano a bersikulo ipakaammona kadatayo ti maika-uppat a didigra. Daytoy ket ti didigra ti _____
2. Maminsan pay binilin manen ti Dios ni Moises a sumango ken Faraon. Ania manen ti bilin ti Dios? _____

3. No saan nga agtulnog ti faraon, ania ngatanto dagiti subadna (bersikulo 21)? _____

PAGPAMPANUNOTAN: Panunotem dagiti ngilaw iti sangkabassit a minuto. No napadpadasamon ti nangan iti ruar nga adda dagiti saggabassit a makaringgor a ngilaw nga ammom no kasano a makapaunget. Naggapuda kadagiti narugit ken nalungsot. Nalatakda nga agtatayab iti daga kadagiti amin a kayatda a papanan. Saan a may-ayo dagiti tattao kadagiti ngilaw ngem dagiti ngilaw birukenda dagiti tattao sadinoman nga ayanda. Makariribukda iti uneg ti simbaan wenno kadagiti pagnaan. Makariribukda kadagiti panganan wenno makapaarriek kadagiti produkto a nakaruar iti paglakuan.

Dagiti ngilaw rautenda ti Egipto. Di da nagsiddaawan nga agbalinda gayam a parikut. Iti nalungsot a lasag dagiti tukak, ti makarimon nga angotda isu ti makapaguyugoy kadagiti ngilaw ken dagiti marunrunot a natay a bagi agserbi a pataba ti daga para kadagiti ngilaw. Ildawan dagitoy a ngilaw a napuskol unay a mabalinmo payen ti magna kadakuada. Ti ladawan ket makapasuron.

Ikkam ti sumagmamano a kanito tapno isurat dagiti sangkabassit a bukodmo a kapanunotan kas inka sirmataen dagiti kasasaad ti daga: _____

Paset 5

PANAGSANAY:

1. Dagiti bersikulo 22-23: Sabali ti panangipakita ti Dios ti aramidenna iti didigra dagiti ngilaw. Ania ti sumaruno nga aramiden ti Dios ita a kanito? _____

Amin dagiti Egipsio ket sangoenda ti parikut kadagiti ngilaw – ti faraon, dagiti ofisialesna, dagiti tattao. Dagiti napuskol a pinangen ti ngilaw ket mapanda kadagiti tattao ken kadagiti babbalayda. Ngem naisabsabali ti aramiden ti Dios a banag iti

nagbaetan kadagiti tattana iti daga ti Gosen ken kadagiti tattao ti faraon. Ti naisabsabali ket ti pannakaispal a mapadpadasan dagiti Israelita kabayatan ti kaaddada iti daga. Ti ima ti asi ti Dios ket saan a panangipalubos ti ukom manipud kadagiti tattana. Ti panangukomna ket maisaplit laeng ken Faraon ken kadagiti tattana.

2. Ania, iti naisangayan, a kayat ti Dios a maammoan ti faraon? _____
Tapno maammoan a “Siak, ti Apo, addak ditoy daga...”
 - a. Apay a napateg a maammoan daytoy ti faraon? _____

 - b. Apay a napateg a maammoan daytoy dagiti Israelita? _____

3. Bersikulo 24: “ket ti Apo inaramidna daytoy.” Panunoten ti inaramidna:
 - a. Iti palasio ti faraon: _____
 - b. Kadagiti pagtaengan dagiti ofisialesna: _____
 - c. Iti entero nga Egipto: _____
4. Agparang a nakasagana a makisao ti faraon.
 - a. Ania ti insingasingna iti bersikulo 25? _____
 - b. Ania ti inpapilit ni Moises kadagiti bersikulo 26 ken 27? Ania ti gapu nga intedna? _____

 - c. Ti kadi taktakderan ti Dios ket nagbaliw kas kuna ti bersikulo 27? Kitaen ti Exodo 3:18. Situtulok kadi ti Dios a makisinnimpa ken Faraon? _____

5. Iti ania ti inannugotan ti faraon iti bersikulo 28? _____
6. Ania ti maudi a banag a dinawat ti faraon ken Moises? _____
7. Inpatalged ni Moises ken Faraon nga ikararagna iti Apo tapno dagiti ngilaw ket panawanda da Faraon, dagiti ofisialesna, ken dagiti tattao. Ania dagiti ballaag nga inted ni Moises kenkuana iti bersikulo 29? _____

8. Dagiti bersikulo 30-31: pinanawan ni Moises ti faraon. Nagkararag ni Moises iti Apo. Inaramid ti Dios ti dinawat ni Moises. Pimmanaw dagiti ngilaw agingga nga “awan

_____.” Nakellaattayo kadi a ti faraon
pinatangenna manin ti pusona? Nalabit saantayo a nakellaat gapu ta ammotayo ti
pagpatinggaan daytoy a pakasaritaan ngem ania ngata no dakayo ti faraon? Iti kinalawag
dagiti nalungsot ken pinangen, apay a di mo dinenggeg ti bilin ti Apo a palubosan dagiti
tattaona a pumanaw? Wenno, palubosam? _____

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Daytoy a didigra dagiti ngilaw ipakita ti
Dios ti asi nga imparukpokna kadagiti tattaona. Isu dagitoy dagiti tattao nga inlasin ti Dios.
Naisabsabalida. Isu ti Diosda. Tuntunen ti Dios ida a kukuana iti babaen ti tulagna nga
inaramidna ken Abraham ket pinabarona kada Isaac ken Jacoc. Ita kayatna a maammoan daytoy
ti lubong. Kayatna a maammoan ti faraon nga Isu ket agtataeng kadagiti Israelita. “Ket iti dayta
nga aldaw salaknibakto ti daga a Gosen, isu a pagnaedan dagiti tattaok...tapno pakaammoanka a
Siak ti Apo iti tengnga ti daga (Exodo 8:22).” Ti maysa a pammati a nabayagen ket a dagiti
didiosen ket managsakup a didiosen. Kas pangarigan, dagiti didiosen ti daga ti Egipto ket bassit,
no addaman, ti pannakabalinda maikaniwas kadagiti didiosen ti daga ti Filisteo. Ni Yahweh,
numan pay kasta, inmustrana nga saan Isuna a managsakup a dios, no di ket Isu ket addaan ti
pannakabalin sadinoman ti kayatna a pangusaran.

Tinungpal ti Dios ti karina nga inaramidna ken Moises idi nga inbaonna isuna ken Faraon “a
mangipanaw iti Egipto kadagiti annak ti Israel.” Ania ti insigida a tignay ti Dios iti panagrason ni
Moises iti Exodo 3:12? _____

Kasta met ti kari nga inaramid ti Dios kadaytoy amin a napan Kenkuana babaen iti pammati ken
Jesus ket pasien nga Isu ti Mangisalakantayo manipud iti basol ket sinubbotnatayo manipud
pannakairurumen iti basol ken kinadakes. Ania dagiti balikas a pangpatalged a masarakan iti
Mateo 28:20? _____

Maadaltayo a ti maysa a nagan a naited ken Jesus ket ti nagan nga Emmanuel. Ania ti inbaga ti Mateo 1:23 kadatayo a kaipapanan daytoy a nagan? _____

Awan ti aniaman a saludsod no adda wenno awan ti Dios kadagiti tattaona.

PANAGIKABESA: Kas kadagiti tattao ti Israel inaramid met ti Dios ti nasupadian iti nagbaetantayo a makaammo Kenkuana ken kadagiti saan. Ania ti inbagana kadatayo iti 1 Pedro 2:9, 10? Isurat dagitoy dua a bersikulo iti bassit a papel ket ipanmo iti pagipanan kadagiti librom. Panunotem no kasano ita nga aldaw ken iti inaldaw a “tapno ipaduyakyakyo dagiti kinatan-ok daydiay nangayab kadakayo manipud kinasipnget inggana iti nakaskasdaaw a lawagna.” Isuratmo iti papel dagiti gundawaymo ken kapadasam kas inka ipaduyakyak dagiti kinatan-okna!

NAUNEG A PANAGPAMPANUNOT: Iti lawag ti intayo inadal maipapan kadagiti Israelita, ikkam iti oras nga agpanunot...

1. Ania ti kaipapananna kadakuada nga isuda ket...
 - a. Ti napili a kaputotan _____
 - b. Ti naarian a kinapadi _____
 - c. Ti nasantoan a nasion _____
 - d. Ti ili a kukua ti Dios _____
2. Ania ti kapapananna kadakuada nga adda panggepda, ti pangngepda nga ipaduyakyak dagiti kinatan-okna (pakaidayawanna) a nangayab kadakuada manipud kinasipnget inggana iti nakaskasdaaw a lawagna? _____

3. Ania ti kaipapananna kadakuada kas umili nga idi napalabas nga aldaw saankayo nga _____, ngem ita dakayo ti _____ ti _____; nga idi saankayo a _____ ngem ita _____? Dagiti kapanunotam: _____

4. Inaramidnatayo ti Dios a tattaona babaen iti biag, ipapatay, ken panagungar ti Anakna, a Jesus. Ikkam iti oras nga agpanunot no ania ti kaipapananna kenka a sika ket...
 - a. Ti napili a kaputotan _____
 - b. Ti naarian a kinapadi _____

- c. Ti nasantoan a nasion _____
- d. Ti ili a kukua ti Dios _____
5. Ania ti kapapananna kenka nga addanka ti panggep, ti pangngep nga ipaduyakyak dagiti kinatan-okna (pakaidayawanna) a nangayab kenka manipud kinasipnget inggana iti nakaskasdaaw a lawagna? _____
- _____
6. Ania ti kaipapananna kenka kas umili a maaw-awagan nga iglesia nga idi napalabas nga aldaw saanka nga _____, ngem ita sika ti _____ ti _____; nga idi saanka a _____ ngem ita _____? Dagiti kapanunotam: _____
- _____

KARARAG: Agyamanka iti Apo iti panangtedna kenka iti langam a kas pinilina. Agyamanka Kenkuana iti panangtedna kenka iti addaan panggep a biag ken kaipapanan kas ipaduyakyakmo dagiti kinatan-okna. Agyamanka Kenkuana iti bagi dagiti mamati, ti Iglesia, dagiti tattao a kukuana, ken ti asina nga imparukpokna kadaytoy nga umili. _____

MAIKALIMA A LEKSION

BAY-AM A PUMANAW DAGITI TATTAOK

EXODO 9-11 – DAGITI DIDIGRA LINAPUNOSDA TI DAGA

PAKABUKLAN TI LEKSION 5

Pakabuklan	62
Pakauna	63
Leksion 5: Exodo 9-11	
• Makasursuro iti Kinalinteg	64
• Ti Didigra dagiti Ayup, dagiti Busali ken dagiti Uraro/Yelo	65
• Ti Manangngaasi nga Ima ti Dios	68
○ Panangipalawag: <i>Gracia</i>	
○ Panangipalawag: <i>Asi</i>	
• Ti Didigra dagiti Dudon ken ti Napuskol a Sipnget	70
• Ti Didigra ti Ipatatay	73
• Ti Inauna nga Anak a Lalaki ti Dios	76

PAKAUNA

Ti mangukom nga ima ti Dios maibusor iti Egipto naiyulog a nagsasarauno manen. Dagiti didigra rinanggasanna ti daga. Iti met la agpada a kanito, numan pay kasta, kas mapanmo adalen kasapulan a siputam ti managparabur ken manangngaasi nga ima ti Dios kas mapanna salimetmetan ken ikanawana dagiti tattao. Basaen pay maminsan dagiti panangipalawag ti kaipapanan dagiti gracia ken asi. Ania ti nagsupadian dagitoy dua a balikas? Ania dagiti kababalin ti Dios a mabigbigmo iti entero nga Exodo 9-11?

Iti kamaudiananna kunana ti Dios, “Addanto pay laeng maysa a didigra nga iyegko ken Faraon ken iti Egipto.” Nakaawat ni Moises ti saad kadagiti adipen ti faraon ken dagiti tattao. Simmangpet ni Moises idia Egipto kas manangrribuk isu a pagtanubutoban dagiti Israelita. Ita inayonan ken inyarigda isuna a naindaklan iti daga. Ania ti inyeg iti kasta a gundaway?

Nangbutbuteng ni Moises iti maudi a didigra. Panunoten ti ipapatay dagiti inauna nga anak ti Egipto ket saan nga nagbaliw ti puso ti faraon, uray pay ti ipapatay ti bukodna nga inauna nga anak a lalaki. Ti didigra ket isu ti ipapatay dagiti tattao ken dingngoen ngem saan a dimngeg ti faraon. Apay a saan? Ania ti kayat idi ti Dios a mapasamak iti Egipto? No saan a bay-an ti faraon a pumanaw dagiti tattao ti Dios ket ania ngata ti kasapulan a mapasamak?

Ti basol ti nangtagabu kadagiti tattao. Adalen ti pamuspusan a pinili ti Dios a mangwayawaya kadatayo amin!

Paset 1

PANURSURO: Makaay-ayo ti akem ni Moises a kas pasetna iti daytoy a pakasaritaan. Inbaon ti Dios isuna a mangiruar kadagiti tattana kadaytoy a daga ti pannakairurumen ken pannakatagabu. Naibaon isuna a sumango ken Faraon nga addaan kadagiti bilin ti Dios kadaytoy nga agtuturay. Babaen ken Moises inaramat ti Dios dagitoy a didigra a mangyeg ti riribuk, kusokuso, ken uray pay pakadadaelan daytoy a daga ken kadagiti tattana. Iti Exodo 8:8 ken 8:28, numay pay kasta, dinawat ti faraon ken Moises nga ikararagna iti Apo a nangibaon kenkuana tapno isardengna dagiti didigra. Makitatayo a ti faraon nabigbigna a ti Dios ni Moises a dakdakkal ken mas mannakabalin ngem dagiti didiosen ti Egipto, isu nga ita birbirukenna ti panangispal ti Dios ti Israel ket ti Dios sinungbatanna babaen iti panangipatinggana kadagiti tunggal didigra.

Iti laksid ti inaramid ti Dios ken Faraon, saan nga ispalen ti faraon dagiti Israelita manipud iti pannakairurumenda ti kayat ti faraon laeng ket maispal manipud kadagiti subad ti kinasukirna ken mananggulib a pusona. Saanna a pakaragsakan ti agtulnog iti pagayatan ti Dios. Ngem, ammo man ti kinadakes a dalan ti faraon inyeg ni Moises iti Dios ti dawat ti faraon. Ket simmungbat ti Dios! Inaramidna ti kayat ti faraon uray no saan a kayat ti faraon no ania ti dawat ti Dios!

Narigatmo kadi nga awaten daytoy? Apay ngata a pinatgan ti Dios dawat ti faraon uray no ammo ti Dios nga ituloy latta ti faraon nga umsien ken mananggulib? Ania ti inbaga ni Profeta Isaias iti Isaias 26:9-11? Basaen dagitoy a bersikulo.

1. Ania ti inbaga ti bersikulo 9 a mapasamak kadagiti tattao ti lubong idi immay ti ukom ti Dios? _____
Bersikulo 10: “No ti _____ maiparang koma iti _____, nupay kasta saan a _____ iti _____.”
2. Ania ti saanda a nakita iti bersikulo 10? _____

3. Ania ti maadaltayo pay kadagiti nadangkes (bersikulo 11)? Ti ima ti Apo ket maitayag, ngem _____
4. Kinuna ni Isaias iti Apo iti bersikulo 11: “Ngem makitadanto ti _____ a maipaay kadagiti _____ ken _____.

Ti panangukom ti Dios ket immay ken Faraon a saan a nakaadal iti kinalinteg. Ti mangukom nga ima ti Dios ket naitayag ngem ti kinatan-okna ket saan a nabigbig. Ti regta ti Dios para kadagiti tattaona ket maibabainto amin iti Egipto.

Daytoy a didigra, kas kadagiti dadduma, nagpatingga iti naliday a nota. Mananggulib ti faraon. Natangken ti pusona. Saanna a bay-an a pumanaw dagiti tattao ti Dios. Saanna a tungpalen ti bilin ti Apo.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 9 ken 10. Ngarud iti kastan a kabayag pinanunottayo iti detalye dagiti umuna nga uppat a didigra nga inbaon ti Apo kadagiti Egipsio gapu iti kinatangken ken kinasukir ti faraon. Dagiti sumaruno a lima a didigra ket masarakan iti Exodo 9 ken 10.

Dadduma a banbanag ket maipada kadagiti umuna nga uppat. Dadduma a balikas ken sasao ket naaramat a mangted iti nayonna pay a pagpampanunotan iti no ania ti inaramid ti Dios gapu iti kinasukir ti faraon. Alaem ti gundawaymo a mangbasa iti amin a dua a kapitulo ket sumaruno punoem ti chart kadagiti sungbat a maiyaplikar kadagiti saggaysa a didigra. Saan amin a kuadrado ket adda sungbatna.

DIDIGRA #5: Ti Didigra iti _____

Pagbasaran	Pagpadaan	Kapanunotan	Kabukbukodan a Maibaga
Exodo 9:1			
Exodo 9:2-3			
Exodo 9:4			

Exodo 9:5-6			
Exodo 9:7			

DIDIGRA #6: Ti Didigra ti _____

Pagbasaran Pagpadaan Kapanunotan Kabukbukodan a Maibaga

Exodo 9:8-9			
Exodo 9:10			
Exodo 9:11			
Exodo 20:12			

Paset 2

DIDIGRA #7: Ti Didigra ti _____

Pagbasaran Pagpadaan Kapanunotan Kabukbukodan a Maibaga

Exodo 9:13			
------------	--	--	--

Exodo 9:15-16			
Exodo 9:18-19			
Exodo 9:20-21			
Exodo 9:22-25			
Exodo 9:26			
Exodo 9:27-30, 33			
Exodo 9:34-35			

PANURSURO: Nalatak ti panangilasin ti Dios iti nagbaetan dagiti Egipsio ken kadagiti Israelita. No kasano ti kamadi ti didigra nga ib-ibturan dagiti Egipsio, ammotayo met a naispal dagiti Israelita. Makitatayo ti nalawag a pagsupadian ti nagbaetan ti mangukom nga ima ti Dios ken ti manangngaasi nga imana. Kadaytoy a didigra ti Yelo inparangrang ti Dios a ti panangukomna iti Egipto ket mabalina a pakailunodanda Faraon ken amin a tattao. kabaelanna a kabilen ida babaen kadagiti didigra a mangpunas kadakuada iti rupa ti lubong. Makaay-ayo a tandaanan nga iti laksiid iti amin a didigra a naiyeg iti daga numan pay inted ti Dios ti asina kadagiti Egipsio babaen iti saanna a panangdadael kadakuada amin.

1. Ti Exodo 9:16 itedna ti gapuna a ti Dios inispalna ida. Ania ti imbaga ti Dios? _____

2. Uray no ammo a di na palubosan dagiti tattao ti Dios tapno mapanda agdayaw Kenkuana, sinungbatan latta ti Dios ti dawatna tapno maisardeng dagiti gurruod ken yelo. Iti Exodo 9:33 inyunnatna dagiti imana iti Apo ket ti Apo kinaasianna ti Egipto. Ania ti inaramid ti Dios? _____
Maminsan pay pinatangken manen da Faraon ken dagiti ofisialesna dagiti pusoda.

PANANGIPAKAT: Narigat kad ti bumirok kadagiti wagas a maipakat para kadatayo kadagitoy a bersikulo? Ikkam ti bassit a minute ket panunoten no kasanotayo a makita a nalatak ti manangngaasi nga ima ti Apo iti biagtayo ita nga aldaw. Sinsinantayo ti biag. Adu kadatayo ti agbibbiag iti lubong a sipapammata a maikaritayo nga umawat kadagiti naimbag a banbanag ket awan ti gapuna a mapadasantayo ti kinarigat. Kadaytoy a kapitulo ti Exodo a mangibagbaga kadagiti makadadael a didigra maadaltayo a ti asi ti Dios ket naiparukpok met ken Faraon. Ania ti kaya nga aramiden ti Dios ken ania ti pilien ti Dios ket dua a banag nga agsabali. Mabalinna a dadaelen ida babaen iti maysa a didigra ket dagiti siam ket awan gungunana. Pinili ti Dios, numay pay kasta, nga ikkana ida iti gundaway a mangbigbig Kenkuana kas Maysa a nangparsua kadagiti langit ken daga. Impaduyakyakna nga ipakitana ti nabileg a pannakabalinna tapno ti naganna ket maipaduyakyak iti amin a lubong.

TI MAILAWLAWAG A MAADAL: Kas managbasol a tattao awan ti sabali a pakaikariantayo no di ti lunod ti Dios ken pannusa, ti panangukomna. Ngem iti laksid iti pakaikariantayo, mapadpadasantayo amin ti gracia ti Dios ken asina.

- **PANANGILAWLAWAG: Gracia**

Ited kaniak ti Dios ti ayatna a saanko a magun-od ken sigurado a diak pakaikarian. Ti sentensia ti basol ket patay. Daytoy ti maikari kaniak. Kitaen ti Genesis 2:17 ken Roma 6:23. Babaen iti pannakadusa ken ipapatay ni Jesus. Inawatko ti saan a pakaikarian nga ayat ti Dios, ti graciana, ken ti ayat a mangwayawaya kaniak a makipagbiag Kenkuana iti agnanayon. Kitaen ti Leksion 2 ti *Ti Plano ti Dios, Pilientayo*.

- **PANANGILAWLAWAG: Asi**

Ti kaipapanan ti asi ket pinili ti Dios a saannan nga iyetnag ti pakaikariantayo. Gapu kadagiti basol ken dagiti tarigagay dagiti pusotayo nga agaramid ti dakes, maikaritayo a

madusa. Maikaritayo a matay. Iti Roma 6:23, maadaltayo a “ti supapak ti basol ket *patay*, ngem ti sagut ti Dios ket *biag nga agnanayon* ken Cristo Jesus nga Apotayo.” Ti pakaikariantayo ket patay ngem ti Dios inpakitana ti asina kadatayo babaen iti saanna a panangited ti pakaikariantayo. No di ket inmustrana ti ayatna para kadatayo babaen iti panangitedna kadatayo ti biag gapu ken Jesus. kitaen ti leksion 4 ti *Ti Plano ti Dios, Pilientayo*.

PAGPAMPANUNOTAN: Para iti panagadal, alaem ti gundawaymaminsan pay tapno iyanninaw iti biagmo ditoy ken ita. Kitaem daydiay nga oras idi ammom a mapadpadasam ti parabur ti Dios iti biagmo, dagiti insaganana para kenka a kinaimbagna, uray saanmo pakaikarian? Sabali pay a wagas a panagdamag ti saludsod: kaano daytoy a tiempo idi ammom a mapadpadasam ti asi ti Dios, ti saanna a panangited kenka ti pudno a pakaikariam? _____

Dagiti Israelita nabigbigda iti pannakilangen iti Dios a nanglinong kadakuada iti gracia ken ayat ti Dios. daytoy a langenlangen isu ti mangilasin kadakuada manipud kadagiti nasyon, mairaman Egipto. Nagaramid ti Dios ti pakaisupadian dagiti tattaona ken kadagiti tattao ti faraon. Inispalna dagiti tattaona manipud iti patay nga iyegna iti Egipto (Exodo 9:4).

KARARAG: O Apo Dios, Sika ti Diosko ket impaduyakyakmo a maysaak kadagiti tattaona. Kadaytoy itedko ti panagyaman ken panagdaydayawko. Impakitaannak ti kinaimbag. Itedmo kaniak ti kinanam-ay dagiti bendisionmo. Uray no ti biag ket kasla narigat, maammoak laeng a Sika ti Diosko mangted liwliwa ken namnama agsipud ta inayatnak iti agnanayon nga ayat gapu iti Anakmo, Jesu-Cristo nga Apok ken Mangisalakanko. Pagtalinaedennak a mangpampanunot ti asim ken graciam iti biagko. Pakawanennak no sinsinanek ti ayatmo ket lukatam dagiti matak tapno makitana ti kinaimbagmo a nasadiwa ken kabarbaro tunggal aldaw. _____

Paset 3

PAKAUNA: Isublim ti ad-adalem kadagiti dua a sumaruno a didigra. Ituloymo ti trabahom kas iti inaramidmo iti Paset 3.

DIDIGRA #8: Ti Didigra ti _____

Pagbasaran	Pagpadaan	Kapanunotan	Kabukbukodan a Maibaga
Exodo 10:1			
Exodo 10:2			
Exodo 10:3-6			
Exodo 10:7			
Exodo 10:8-9			
Exodo 10:10-11			
Exodo 10:12-15			
Exodo 10:16-20			

DIDIGRA #9: Ti Didigra ti _____

Pagbasaran	Pagpadaan	Kapanunotan	Kabukbukodan a Maibaga
Exodo 10:21			
Exodo 10:21			
Exodo 10:22-23			
Exodo 10:24-26			
Exodo 10:27-29			

Paset 4

PAKAUNA: Ti siam kadagiti sangapulo ti maisaplit kadagiti Egipsio. Awanen ti didigra a maaramid. Daytoy didigra kadagiti inunaan nga annak a lallaki ket awan ti maipalawag ti siensia. Nalatak, daytoy ket saan a gagangay a pasamak. Babaen iti panangikkat kadagiti inunaan nga annak ti daga imustra ti Dios ti biligna a nabilbileg ngem ti bileg ti faraon. Ti Dios ti Maysa a Mannakabalin-amin ken ti pannakabalinna ket maiparangkaten maminsan pay a kanito ken nupay kasta, uray no naiyetnag ti pablaak saan latta a dimngeg ti faraon ket saanna a palubosan dagiti Israelita a pumanaw iti pagilianna. Ti ipapatay dagiti inunaan nga annak ket isu ti patingga ti amin nga ukom ti Dios kadagiti opisyal, agtuturay, ken amin a didiosen dagiti Egipto.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 11.

PANAGSANAY:

1. Imbaga ti Apo ken Moises nga iyegnan ken Faraon ken ti Egipto ti maudi ken pagturposan ti didigra. Ania pay ti imbaga ti Dios ken Moises iti Exodo 11:1? _____

2. Nakasaganan ti amin. Daytoy ti umison nga oras. Kamaudiananna dagiti Israelita ket maispalen manipud kadagiti ima ti faraon. Kinaagpaysoanna, ti pagpatinggaanna a ti Israelita ket naan-anay a maidalanda manipud ti daga. Ania ti insuro ti Dios kadagiti Israelita iti bersikulo 2? _____
Ibagbaga ti Dios kadagiti tattaona nga isaganada dagiti bagbagida tapno agsamsamda kadagiti Egipsio! Labusanda ti Egipto iti kinabaknangna.

ADALEN: Pumanaw dagiti Israelita nga awit-awit dagiti pirak ken balitok manipud kadaytoy a nadidigra ken nadadael a daga. Kalpasan kadagiti 430 a tawen ti pannakairurumen ken pannakatagabu iti babaen kadagiti awan kaasina a mangdagdagdag a tattao kadakuada, dagiti Isrealita ken pumanawda manipud iti daga saan a kas tagabu, no di ket naballigi!

1. Ania ti kari ti Dios ken Moises nga inaramidna iti Exodo 3:21-22? _____

2. Adun ti napasasamak aginggana idi nabasatayo dagidiay a bersikulo. Lagipem manin no kasano a kasla di mabalin ti amin nga inkari ti Dios. No sublianan idi damdamagen latta pay laeng ni Moises ti Dios ti maipapan ti kabaelanna a mangidaulo. Dagiti Israelita nga agtuturay bimmusorda ken Moises gapu ta napilitanda a mangurnong kadagiti bukodda a garami para kadagiti laddrillio. Ania dagiti dadduma a banag a malagipmo maipapan kadagiti napasasamak kadakuada? _____

3. Alaem ti gundawaymo a mangpanunot ti langenlangen dagiti tattao ken Moises, ti pinili ti Dios a pangulo. Iti ania a wagas a ti langenlangenda ket nagbaliw kadagitoy a paset ti oras idi a dagiti didigra ket mapasasamak? _____

4. Ti panangispal ti Dios kadagiti Israelita ket nangruging idi nga inaramidna ti pannakailasinda iti nagbaetan dagiti tattao ken dagiti tattao ti faraon. Ania ti nagsupadian a naaramid kadagitoy a bersikulo a nangyeg ti panangispal ti Dios kadagiti Israel?
 - a. Exodo 8:22 _____
 - b. Exodo 9:4 _____
 - c. Exodo 9:26 _____
 - d. Exodo 11:7 _____

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Dagitoy a kapitulo ibagbagada ti naisangsangayan a tignay ti Dios kadagiti Israelita ken ti panangispal ti Dios kadagiti tattao. Ania ti maadaltayo maipapan ti kababalin ken gagangay ti Dios? _____

PANAGSANAY:

1. Iti laksid ti kinatangken ti ulo ken kinasukir nga ugali ti faraon, ania ti ibaga ti Exodo 11:3 kadayoy maipapan kadagiti ofisiales ti faraon ken kadagiti tattao ti Egipto? _____

2. Iti Exodo 10:28 pinapanaw ti faraon ni Moises kadagiti balikas a, “Pumanawka iti ayanko, aluadam ta bagim, dikanto kitaenen ti rupak; ta iti aldaw a panangkitamto iti rupak mataykanto.” Ngem sakbay a pumanaw ni Moises imbagana ken Faraon no ania ti mapasamak iti maudi a didigra. Ti didigra ket ti didigra ni patay, ti pannakapukaw ti biag ti tao. Tunggal inauna nga anak a lalaki ket matay. Kasta met a matay dagiti inauna nga animal ket matay. Nadakdakes ti leddaang ngem kadagiti immun-una wenno inggana idi kadayta a kanito. Ti faraon a mabigbigbig a kas dios, wenno asidegen a kasta, ket mairaman. Ti saadna a kas ari ket saanna a masalimetmetan ti inauna nga anakna a lalaki manipud iti panangukom ti Dios iti Egipto. Manipud iti kaindaklan agingga iti kababaan, ti inauna nga anak ti tunggal pagtaengan dagiti Egipsio ket matay. Adda ken Moises ti maudi a balias. Ania ngata ti bungana dayoy a didigra para kadagiti Egipsio (bersikulo

6)? _____

3. Ania ngata ti maipapan kadagiti Israelita iti bersikulo 7? _____
Maaramid ti maudi a pakaisupadian. Awan ti agduyos a lua kadagiti Israelita.
4. Kaano a maamoan ni Moises no orasen a panawan ti Egipto (bersikulo 8)? _____

Iti Exodo 5:1-4 makitatayo a pappapanawen ti faraon da Moises ken Aaron manipud iti sangoananna. Adun ti napasasamak sipud pay iti immune a panagsasabat. Maulit-ulit a linaksid ti faraon ti Dios ti Israel. Maulit-ulit nga inyetnag ti Dios ti mangukom nga imana iti Egipto. Ita ti daga ket mapukaw. Awan sabali a maaramiditayo no di agsiddaaw no ania pay ti mabalin a mapasamak. Imbaga ni Moises ken Faraon tii maudi a didigra. Situtured nga imbagana ken Faraon ti kusto, ti pudno. Ket ti bersikulo 8 kunana a, “Ni Moises ket pimmanaw a sibabara ti pungtotna iti sango ti faraon...” Dayta ti adda ita ken Moises a rikna ken Faraon!

Laglagipentayo a tinandaanantayo iti Exodo 10:28 a ti faraon a kasla isu ti addaan ti maudi a balikas. No mabasatayo ti Exodo 11:8 maamiristayo a ni Moises ket saan laeng nga addaan ti maudi a balikas no di ket impalawag na pay a kalpasan nga aramiden ti Apo daytoy a maudi a didigra dagiti ofisiales ti faraon ket agkedked a pumanawda; uray mismo ti faraon ket papanawenna ida manipud iti daga. Kas pumanaw dagiti Israelita ti sayangguseng a panagpakadada kadagiti Egipsio ket isunto ti napigsa nga anug-og – nadangkes nga anug-og ngem ti kas idi wenno iti kaanomannanin. Ita dagiti nakaskasdaaw nga aramid ti Dios ket agwarasto iti Egipto (bersikulo 9).

Paset 5

PAKAUNA: Sakbay nga agtuloytayo iti kapitulo 12 masapul nga alaentayo ti gundaway tapno kumita iti pateg ti no ania ti aramidento ti Dios. Iti bersikulo 5 ibaga ni Moises ken Faraon a “tunggal inauna nga anak a lalaki ti Egipto ket matayto, manipud iti inauna nga anak a lalaki ti faraon...agingga iti inauna nga anak a lalaki ti tagabu a babai...ken kasta met nga amin nga inauna a dinggoen.”

NAUN-UNEG A PANAGPANUNOT: Ti Dios a makaammo ti amin ket ammona a ti amin a nakaskasdaaw ken pannakabalin nga itedna ken Moises nga aramidenna ket saan nga isu ti mamagbaliw ti panunot ti faraon. Ammo ti Dios a ti faraon ket natangkenan ti bukodna a puso nga uray la a napan pay iti punto a ti Dios ti kamaudiananna a mangpatangken ti puso ti faraon tapno saan nga agbaliw. Nalabit nga isu daytan, ti Dios ti mangispal kadagiti tattaona manipud iti panangranggas dagiti Egipsio, saan a ti faraon.

1. Iti Exodo 4:22-23 ania ti imbilin ti Dios ken Moises nga ibagana ken Faraon? Daytoy ti kinuna ti Apo, “Ti _____ isu ti _____ ko, ket Siak kinunak kenka idi, “Bayam a pumanaw ti _____, tapno _____ kaniak. Ket no _____ a pinalubosan ida: adtoy a Siak _____ ti _____.”
2. Ngarud, ania ti pateg ti inauna nga anak a lalaki? Lukatan ti Salmo 78:51. Ania ti imparangarang daytoy a bersikulo maipapan iti inauna nga anak a lalaki? _____
3. Dagiti inauna ibagida dagiti pamael ti nasion. Dagiti inauna nga annak a lallaki ibagida ti kinalalaki ti Ama, ti kired ti nasion. Imparangarang ti Dios a ti Israel ket isu ti inauna nga annakna a lallaki. babaen iti Israel imustrana ti pannakabalin ken bilegna. Daytoy a pannakirupak ken Faraon ket pannakirinnupak ti bileg ken pannakabalin iti pannakabalin ken bileg ti Mannakabalin-amin a Dios. Ita daytoy ti pagpatinggaan ti didigra a maadaltayo iti Exodo 11:5 a tunggal inauna nga anak a lalaki ti Egipto ket matayto. Ania ti kayat a sawen daytoy para ken Faraon ken dagiti Egipsio? Ania ti maibaga daytoy maipapan iti bileg ken pannakabalin ti faraon? _____
Siasino ti nabileg? Siasino ti Mannakabalin-amin? _____
Pinabileg ti Dios ti inaunana (Israelita) iti biag ket dadaelenna ti Egipto babaen iti panangiyegna iti ipapatay kadagiti inauna nga annak a lallaki ken kasta met kadagiti inauna nga animal.

Tandaanan: Dadduma kadagitoy a kapanunotan ket nalabit narigat nga awaten kadagitoy a kanito iti panagadaltayo. Saanka a maawanan ti namnama. Masagid tayto dagitoy agpada met

la a kinapudno iti mapasungad a panagadaltayo. Maammoan la ketdi para iti panagadaltayo iti Exodo a ti pannakapapatay ti inauna ket panangimustra ti Dios ti pannakabalin ken bilegna para kadagiti tattaona, ti inauna nga anak a lalaki, ni Israel.

PANURSURO: Adda pay ti inauna nga anak a lalaki ti di tayo pulos rumbeng a liplipatan. Ti Lukas 2:7 ket nalabit nga ammomon. Kastoy a mabasa daytoy a bersikulo: “Ket _____ (Maria) ti _____.” No saan nga ammo daytoy a pakasaritaan, maguyugoyka nga alaem ti gundawaymo a mangbasa ti Lukas 2:1-20. Daytoy ti pakasaritaan ti pannakaiyanak ni Jesus, ti maysa ken kakaisuna nga anak ti Dios. iti Juan 3:16 naibaga kadaytoy a ti Dios ket kasta unay ti panagayatna iti lubong ta intedna ti maysa ken kakaisuna nga Anakna tapno ti siasinoman a _____ Kenkuana saanto a _____ no di ket adda _____.

Babaen ken Jesus, ti inauna nga Anak a lalaki ti Dios, immustrana ti bileg ken pannakabalinna. Iti biag ken ipapatay ti inauna nga Anak a ti pannakabalin ti infierno ken amin a kinadakes ket nadadael. Ti basol, patay, ken ti Diablo ket napukawda ti pannakabalinda gapu iti ipapatay ken panagungar ni Jesu-Cristo. Ni Apostol Pablo insuratna iti Efeso 1:19-20 a daytoy agpada a pannakabalin a namagungar ken Jesus manipud ken patay ket para kadaytoy a mamati.

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Maaramiden ti maudi a didigra ngem ti Dios kayatna a masimpa dagiti sumagmamano a banag sakbay nga agtignay. Naimbag daytoy a lugar tapno agpanunot manin kadagiti amin a napasasamak. Tiemponan a tenglem ti angesmo sakbay a basaentayo. Napagsasaritaantayo maipapan ti asi ti Dios nga intedna kadagiti Israelita. Dagitoy dagiti tattaona. Ti pannakilangenna kadakuada ket agpada iti ayat ti ama iti anakna. Ti ayatna kadagiti anakna isu ti nangtignay Kenkuana a mangbirok iti pannakawayawayada manipud iti pannakaibalod ken pannakaparparigat iti pannakatagabu. Ti naikari nga ayatna ket saanna a mabalin ti agsardeng nga agtigtignay para kadakuada uray pay iti nakarit a kinasukir ti faraon. Ti Diostayo ket naimbag, naparabur, ken nasantoan. Ammona met ti amin ken mannakabalin-amin. Ti ayatna iti Israel, ti inauna nga anakna, ket naiparangarang dagiti aramidna maikaniwas iti pannakabalin ti managdakdakes. Kas imustra ti Dios ti ayatna para kadagiti Israelita, immustrana dagita sumagmamano nga ayatna para kenka ken kaniak.

KARARAG: O Apo, naasika kadakami. Nagtignayka para kadagiti Israelita idi nga awan mabalbalinanda a mangisalakan kadagiti bagbagida. Nakigubatka ken Faraon para kadakuada ken amin nga ofisialesna idi a nadismayada ken naawananda ti namnama. Kas iti pannakigubatna iti gubat ti Israel, makigubgubatka kadagiti inaladaw a pannakigubat ken para kaniak. Agyamanak ta Sika ti agtigtignay para kaniak. Gapu Kenka agbiagak ti biag ti namnama ken tured. _____

MAIKAINNEM A LEKSION

DAYTOY TI PASKUA TI APO

EXODO 12-13 – LAGLAGIPEN DAYTOY NGA ALDAW

PAKABUKLAN TI LEKSION 6

Pakabuklan	78
Pakauna	79
Leksion 4: Exodo 12-13	
• Naayaban	80
• Alagaden ti Paskua	81
• Naisalakan babaen iti Dara ti Kordero	82
• Ti Didigra ti Inaunaan nga Anak	85
• Ti Pannakaispal dagiti Israelita Manipud Egipto	87
• Ti Pannakaispalko	89

PAKAUNA

Nagtalinaed a di nagbaliw ti puso ti faraon. Ita nakasaganan ti Apo a mangiyetnag ti maudi a didigra. Agtigtignay ti Dios a situtulok kas isaganana dagiti tattaona iti no ania ti mapasamak a sumaruno.

Ania ti naisangayan kadaytoya rabii? Apay ti kasta a saan a nakasanayan nga alagaden para iti pangrabii a makan? Iti nabiit unaya a tiempo matakkuatandanton no apay! Kas inka pampanunoten daytoy a leksion tandaanan ti kinapateg ti amin nga alagaden ti Paskua. Takkuaten ti kinapateg ti kordero, ti naipinta a dara iti ruangan, ti awan lebadurana a tinapay, ken ti baniaga a lupot a nairaman amin kadagitoy nga alagaden ti Dios.

Ket ania ti maudi ken pagturposan ti didigra? Ania ti pateg maipapan iti inauna? Apay a naregta ti faraon ken dagiti amin nga Egipsio a panawan dagiti Israelita ti ili? Ket, iti ipapanawda, ania ti nangted kadagiti Israelita a nawaya nga mangsamsam kadagiti Egipsio nga agdawat kadagiti pirak ken balitok nga al-alahas ken dagiti kagayda ket alaenda kadakuada?

Kamaudiananna, kalpasan ti 430 a tawen “amin a buybuyot (dagiti bagi) ket rummuar manipud iti daga ti Egipto...daytoy a rabii ket rabii a panagbantay ti Apo.” Daytoy a rabii ket malagipto dagiti kaputotan nga umay, ti panagpuyat a mangidayaw iti Apo.

Paset 1

PAKAUNA: Kayat ti Dios nga ikkan dagiti tattao kadagiti banag tapno saanda a malipatan ti rabii a limmabas ti angel ni patay kadagiti Israelita ket inispalna ida manipud iti didigra ti inauna. Pinili ti Dios a maaramid ti pannakalagip babaen iti pannangan. Daytoy a pannangan ket agbalin nga “awan patinggana nga alagaden” a mamatalinaed kadakuada a sipapanunot kadaytoy a pasamak ti pakasaritaanda. Ngilinenda daytoy a pannangan ti Paskua a tinawen ket iyawatda daytoy nga awan patinggana nga alagaden kadagiti agsasaruno a kaputotan. Ti panggep daytoy a leksion ket saan a tapno mailutlot kadagiti amin a detalye dagiti alagaden ti Dios no di ket tapno awaten a ti pannangan ti Paskua ket impasdek ti Dios para kadagiti tattaona tapno lagipenda nga Isu ti Diosda, ti Maysa a nangispal kadakuada, ti Maysa a nangwayawaya kadakuada manipud iti pannakaibalud iti pannakaranggas.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 12:1-51. Adda ditoy ti nalaka a panagsasaruno ti kapitulo 12:

- Dagiti bersikulo 1-20 – Dagiti alagaden ti Dios para iti Israel kas nagsao ken Moises ken Aaron ken dagiti panagsagana a maaramid ti tunggal pamilya iti ipapanawda
- Dagiti bersikulo 21-28 – Ti alagaden ni Moises kadagiti panglakayen
- Dagiti bersikulo 29-30 – Ti didigra kadagiti inaunaan nga annak a lallaki dagiti Egipsio
- Dagiti bersikulo 31-51 – Ti Exodo, ti panangispal ti Dios, kas iruarna dagiti Israelit manipud Egipto

PANAGADAL: Kadaytoy a paset maadaltayo dagiti alagaden ti Dios kadagiti tattaona kas nagsao ken Moises ken Aaron. Kalpasan a naited ken Moises dagiti alagaden inayabanna dagiti panglakayen ti Israel ket mangrugi iti bersikulo 21 intedna ti alagaden ti Dios tapno surotenda. Daytoy ti ayabda. Daytoy ti agbalin a pakaispalanda. Naayabanda manipud iti pannakaibalud ket naiyegda tapno mapan agdaydayaw. Alaem ti gundawaymo nga adalen dagitoy a bersikulo a nasapsapa iti Libro ti Exodo idi nga inkari ti Dios ti panangispalna:

1. Basaen ti Exodo 3:7-10. Ni Apo pudno a nakitak ti _____ ti ilik nga adda sadi Egipto, ket _____ ti unnoyda gapu kadagiti

_____ kadakuada. Ta ammok dagiti _____.
 Ket bimmabaakon tapno _____ ida iti _____ dagiti
 _____, ken tapno _____ ida idiay a daga
 nga ipan iti _____ a naimbag ken nalawa, iti maysa a daga a
 _____ ti _____ ken _____.

2. Basaen ti Exodo 6:2-5. Isu ti _____. Isu ti Maysa a mangiruar kadakuada manipud iti babaen ti _____ dagiti Egipsio.
 - a. Ikarina a _____ ida manipud iti _____.
 - b. Ikarina a _____ kayto iti siuunnat a _____ ken kadagiti naindaklan nga _____ ti panangokomna.
 - c. Ikarina nga alaen ida a kas _____ ket isunto ti _____, Isu a mangilas-ot kadakayo kadagiti pamarparigat dagiti Egipsio. Iti bersikulo 8 ikarina nga _____ kayto iti daga nga insapatak nga ited ken _____ ken dagiti kaputotanna. Ket ikarina nga itdednanto ti _____ kadagiti Israel kas _____ . Ket sinelyoanna ti karina kadagiti sasao a, _____.”

PANAGSANAY (Exodo 12:1-28):

1. Kadagiti bersikulo 1 ken 2 imbaga ti Apo kada Moises ken Aaron a ti Paskua a mapasamak iti pangrugian dagiti bulbulan, “ti umuna a bulan” a naawagan iti nabiit pay a Nisan (Bulan ti kalendario dagiti Judio).
2. Kas maiyannurot iti bersikulo 3 anianto ti mapasamak iti maikasangapulo nga aldaw ti bulan? _____
3. Ti gatad ti kordero ket naannad a masumar ket maibingay. Maammoan no kasano babaen iti pagbasaran ti _____ (bersikulo 4).
4. Ania dagiti naibaga iti bersikulo 5 a banbanag?
 - a. _____
 - b. _____

5. Ti kordero ket mapili iti maikasangapulo nga aldaw. Ania ti napasamak iti maikasangapulo ket uppat nga aldaw (bersikulo 6)? _____
6. Kas maiyannurot iti bersikulo 7 ania ti aramidenda iti dara manipud kadagiti naparti nga animales? _____
7. Ania ti pateg ti dara kas maiyannurot iti bersikulo 13? _____
8. Ti lasag a _____ iti apuy, ipangandanto kadagiti _____ a napait ken _____ nga awan lebadurana. Matandaanan a ti lasag ket kanen kadayta met la a rabii. Awanen ti maidulin para iti pammigat wenno para iti pangaldaw a kilabban ti sumaruno nga aldaw. Tandaanan ti napartak ti pannakaisagana ti makan. Kas pangarigan, ti tinapay a naaramid nga awan lebadurana ket nakasagana nga umun-una ngem ti tinapay a kasapulan ti aguray tapno dumakkel.
9. Iti bersikulo 9 maadaltayo ti sumagmamano a dadduma a banag a makapaguyogoy. Ti animal ket natuno iti apuy. Awan ti mabungbungtol a tulang. Laglagipem daytoy kas ituloymo ti amin a bersikulo. Iti bersikulo 10 ania ti aramidenda kadagiti mabati? _____
10. Manin, iti bersikulo 11 makitatayo ti panagsagana dagiti Israelita a pumanaw. Kasano ti pannanganda?
- Kawes: _____
 - Sapatos: _____
 - Sarukod: _____
- Kamaudiananna, ket kanenyonto a _____. Isu ti _____ ni Apo.

Paset 2

PANURSURO: Dagiti alagaden ket direkta ken nalatak. Awan ti mabalín a makapagsaludsod ken makirikiar no ania ti kayat ti Dios nga aramiden dagiti tattaona iti panagsaganada a pumanaw. Kayatna a mataraonan dagiti bagbagida tapno napigsada iti panagdalliasatda, numan

pay kasta daytoy a pannangan ket saan a pumada kadagiti dadduma a pannangan. Daytoy ket saan a tiempo ti panagakaddua ken ragragsak. Amin ket mabaddoan ken maisagana a pumanaw. Kadagiti bersikulo 12 ken 13 ibaga ti Dios kada Moises ken Aaron a kabayatan ti pannakatuno ti kordero iti dayta met la a rabii ken madama a mangmangan ket isu met la ti rabii a lumabas ti Dios iti amin nga Egipto ket papatayenna amin nga inaunaan nga annak a lallaki nga iyegna ti panangukomna kadagiti amin a didiosen ti daga. Maminsan pay kunana ti Dios, “Siak ti Apo.” Ta kadagiti Israelita dagiti biagda ket nakaitalek kadagiti iti nagduyos a dara ti kordero a naipinta iti ngatoen ti ruangan ken kadagiti dua a poste ti ruangan ti tunggal pagtaengan dagiti Israelita. Saan a kasapulan ti Apo ti dara para Kenkuana ta ammona no sadino ti pagnaedan dagiti Israelita. Ti dara ket pagilasinan ti pammati para kadagiti tattaona. Kayatna a maamoanda a labasanna tunggal pagtaengan a napintaan ti dara. Ti dara ket pagilasinan a mamatida iti Sao ti Dios ket maisalakan manipud iti makapariribuk a didigra ti ipapatay.

PANAGPAMPANUNOT: Agsardengtayo pay sangkabassit. Alaentayo ti gundawaytayo nga agpanunot iti kasasaad nga adda iti masangoanantayo.

1. Maysa a paset ti pagpampanunotan ket ibagbagana ti napalabas. Ania dagiti sumagmamano a banag a malagipmo a mapaspasamak a mangbangon ti kababalin dagiti tattao? Panunoten, kas pangarigan, idi a da Moises ken Aaron ket immuna nga immayda iti ili Exodo 4:29. Ania a turay ti adda kadagitoy dua a lallaki kadagiti panglakayen ken kadagiti tattao kadayta a kanito? Lagipen no ania ti imbaga ti Dios kadagitoy a lallaki nga kayatna nga aramiden. Lagipen dagiti pasamak ken dagiti didigra a naaramid tapno mapasamak. _____

2. Kasta met a kasapulantayo a panunoten ti naited kadagiti Israelita. Ipanmo ti bagim iti maysa kadagiti pagtaengan dagiti Israelita. Naited kenka dagitoy nga alagaden. Naibaga kenka a kalpasan ti amin a kaputotan ti 400+ a tawen a daytoy a rabii ket isu ti rabii nga amin ket panawanda amin a naam-ammoanda. Ania ngata dagiti sumagmamano a kapanunotam? _____

3. Ket ita, sika ken ti pagtaengam ket naibaga a mamati a ti dara manipud iti maysa ti tawenna nga awan mulitna a kordero a naipinta kadagiti poste ti ridaw ti balay ket

masalluadanda ken patay manipud pannakaala dagiti inaunaan nga annak a lallaki. Talliawem ken kitaem dagiti mata ti anakmo. Nalabit adda iti yan ti innadayon, inosente ken awan ammona wenno nalabit dakkelen ket ammonan no ania ti mapasasamak. Nalabit sika ti inaunaan nga anak a lalaki. Ania dagiti dadduma a kapanunotan ken balikas a pagbingayan ti tunggal maysa kas agsagana ti pamilia para iti iyuumay ti Apo a mangpapatay kadagiti inauna iti daga ti Egipto? _____

Ket dagiti Egipcio ket awan ti ammoda no ania dagiti mapasamak. Ket ti tengnga ti rabii umasidegen...

Tandaanan: Kadaytoy a kanito, dadduma nga agad-adal nalabit a makasarakda ti gagar tapno agtuloyda iti aramid ditoy a pakasaritaan. Dadduma ket nalabit a kaykayatanda met dagiti detalye kas buyaenda ti pannakaiparang ti pakasaritaan. Para kadagiti naregget a mangsarak no ania ti sumaruno a mapasamak, labsan daytoy paset ti “Nauneg a Panagpanunot” ket piduten ti paset ti “Aramiden” nga adda iti Paset 3.

NAUNEG A PANAGPANUNOT: Kadagiti sumaruno a sumagmamano a bersikulo adda pay dagiti dadduma nga alagaden para kadagiti kaputotan nga umay. Daytoy a Paskua, wenno ti Fiesta ti Tinapay nga awan Lebadurana, ket marambakan a kas fiesta ti Apo – ti agpaut nga alagaden (bersikulo 14). Ti rambak ket agpaut iti pito nga aldaw. Bigbigen dagiti banbanag maipapan ti fiesta:

1. Bersikulo 15: Iti pito nga aldaw _____
2. Bersikulo 15: Iti umuna nga aldaw _____
3. Bersikulo 15: Siasinoman a mangan ti aniaman nga addaan lebadurana _____
4. Bersikulo 16: Iti umuna nga aldaw _____
5. Bersikulo 16: Awan aramiden a trabaho _____

NAIDAGDAGUS: Dagiti bersikulo 17-20 ulitenna no anian ti naibaga. Ti naidagdagus ket daytoy nga aldaw ket marambakan gapu ta “kadaytoy nga aldaw insinakayo iti Egipto.” Napateg

a ti kaputotan a sumaruno ket maammoanda no ania ti kaipapanan daytoy para kadagiti Israelita kas tattao ti Dios. Ti lebadura ket maiparit. Saan a masarakan iti sadinoman iti balay. Saan a kanen ti amin iti gimong dagiti Israel. Uray pay no sadino ti pagnanaedanda ti kanendanto laeng ket ti tinapay nga awan lebadurana. Maadaltayo iti bersikulo 24 ken dagiti sumaganad a dagitoy nga alagaden ket maaramidda. Ti seremonia ket pagtulnogan uray pay idi simrekda iti daga nga inkari ti Dios kadagiti Israelita.

Iti bersikulo 26 naalagadan dagiti nagannak nga isuro dagiti annakda. Imbagada kadagiti annakda no ania ti kaipapanan ti seremonia kadakuada. Ken uray pay insuroanda ida no ania ti isungbatda. Ania ti kuna ti bersikulo 27? _____

Ket kalpasan ti amin a naibaga ken naaramid, nagsungbat dagiti tattao. Ket dagiti tattao _____ ket _____. Iti bersikulo 28 naibaga kadatayo a dagiti Israelita ket nagtulnogda! Inaramidda kas iti Apo _____ kada Moises ken Aaron.

Paset 3

PAKAUNA: Makapaguyugoy a tandaanan a ti Apo saanna nga inaramat da Moises ken Aaron ken ti sarukod tapno aramiden ti Dios daytoy a didigra, ti didigra ti inauna. Ngem ketdi dagitoy a lallaki, kas kadagiti amin nga Israelita, ket addada kadagiti pagtaenganda a napintaan ti dara nga awan mulitna a kordero a napapatay para iti pannangan iti Paskua. Nabadoanda ken nakasaganada, nakasagana nga umadayo manipud iti pannakaranggasda kadagiti Egipsio ket nagsublida iti daga ti Canaan, ti Kari a Daga, ti daga nga aglaplapihanan ti gatas ken diro nga inkari ti Dios kada Abraham ken kadagiti kaputotanna.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 12:29-42.

PANAGSANAY:

1. Iti bukodmo a panna, isuratmo no ania ti napasamak kadagiti bersikulo 29-30: _____

2. Alaem ti gundaway a mangbasa manen ti Exodo 4:21-23 ken Exodo 11:4-6. Ania ti inbaga ni Moises ken Faraon nga aramiden ti Apo? _____

Adda kadi dagiti aniaman a pangkellaat? Amin a banag ket mapasamakda laeng kas ti Apo ibagana ken Moises ti aramidenna.

3. Nalaka ti kinunana, kadagiti bersikulo 29-30 ibagada ti pannakadadael nga inyeg ti Apo iti Egipto kas kinabilna dagiti amin nga inaunaan nga annak a lallaki ti daga. Ania ti maiparbeng a langa dagiti pamilya tapno mapadasanda ti pungtot ken pannakabalin ti Dios? Saan kadi nga addaanda ti umiso? Inibturan dagiti tattao dagiti subat ti kinasukir dagiti panguloda ken saan nga agbaliw a puso. Ita sinangoda ti kamaudianan ni patay. “...ta awan idi ti _____ a di _____.”
- Awan ti liwliwa, ti laeng naindaklan nga ariwawa.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 12:31-36.

PANAGSANAY: Ti Exodo manipud Egipto ket nakasaganan a mangrugi. Pinaayaban ti faraon da Moises ken Aaron iti tengnga ti rabii.

1. Ania ti imbaga ti faraon kadakuada kadagiti bersikulo 31-32?
- a. “Tumakderkayo, pumanawkayo _____.”
 - b. “Inkayo, agserbi _____.”
 - c. “Alaenyo _____.”
 - d. “Inkayon, _____.”
2. Matandaanan ti panagdardaras dagiti Egipsio. Apay a dagiti Egipsio ket dinagdagda idi dagiti Israelita? _____
3. Ti bersikulo 34 ilawlawagna no kasano a nagdardarasda a pimmanaw iti Egipto. Kasano ti pannakaammotayo a dagiti Israelita ket pimmanawda a nagdardaras? _____
- _____
4. Dagiti bersikulo 35 ken 36 ibagada kadatayo a dagiti Israelita ket nagdawdawatda a linabusan dagiti Egipsio. Ania ti inaramid dagiti Israelita? _____
- _____

5. Ania ti inaramid ti Apo a namagbalin kadagiti Israelita a nagdawdawat a linabusan dagiti Egipsio? _____

Paset 4

PANURSURO: Ket ngarud, ti dalliasat a pumanaw manipud Egipto ket mangrugin. Kitaen ti mapa ti Exodo iti likudan ti Bibliam. Umuna, biruken ti Rameses a nangrugian ti dalliasatda. Suroten ti dalanda a paabagatan a daya a mapan Soccoth. Laglagipen a daytoy ket saan a buo a baro a teritorio para ken Moises. Ammo ni Moises ti biag iti let-ang. Inaramidnan daytoy a dalliasat idi. Iti Exodo 2 naibagbaga kadaytoy a kalpasan ti pannakapapatayna iti Egipsio nagtalaw para iti biagna ket nagtinnag a nagbibigang iti 40 a tawen idia Midian isu a nakasarakanna ti asawana a ni Sefora.

ARAMIDEN: Basaen ti Exodo 12:37-42.

PANAGSANAY:

1. Kasano kaadu dagiti lallaki nga agbibiahe iti saka, malaksid kadagiti babbai ken ubbing?
_____ Numan pay dagiti eskolar saanda ammo no ti pannakaipatarus dagiti numero ket mapattapatta wenno isu dayta ti bilangda, ammotayo a ti bilang dagiti Israelita a pimmanaw iti Egipto ket dakkel!
2. Siasino ti ammoyo dagiti dadduma a “Simmurot met a nakipagsang-at kadakuada ti nawadwad a bilang (siasino) dagiti nadumaduma a tattao?” _____

3. Ania ti ammoyo no apay ngata a kinayatda idi ti simmurot kadakuada? _____
4. Kas mainayon kadagiti amin a tattao, ania pay dagiti nainayon iti panagsusurot? _____

5. Ania pay ti naibaga iti bersikulo 39? _____
6. Ania ti ammoyo no apay a napateg a naibaga manin ti “masa nga awan lebadurana,” ti tinapay nga awan lebadurana? _____
Kitaen dagiti bersikulo iti kapitulo sangapulo ket dua idi a naibaga ti tinapay nga awan lebadurana:
 - a. _____

- b. _____
- c. _____
- d. _____
7. Kas maiyannurot iti bersikulo 40, kasano kabayag a nagnaed dagiti Israelita iti Egipto?

8. Ania ti napasamak iti kamaudianan daytoy nga oras? _____
9. Ania ti ibaga kadatayo ti bersikulo 42 maipapan iti Apo ken ti panangtarawidwidna ken panangsalimetmetna iti biag dagiti Israelita? _____

10. Ken, kasano ti panagsungbat dagiti Israelita iti panangsalimetmetna kadagiti kaputotan a sumarsaruno? _____

PAGPAMPANUNOTAN: Panunoten daytoy a kanito iti pakasaritaan ti Israel. Kadagiti naglabas a kaputotan daytoy a pamilya ket nagbibigiti iti daga ti Egipto. Nagrugti ti iyuumayda gapu iti nakaro a bisin iti bukodda a daga ti Canaan. Ti pamilyada ket nasiyaat ti pannakatrato babaen iti kabsatda a Jose ken ti agtuturay a Faraon. Ket immay ti baro nga ari ket nagbalin a Faraon. Saanna nga am-ammo ni Jose ket nagbuteng iti nagdakkal a bilang dagiti Israelita. Napabutnganda ket awan kaasi nga inikkanda ida ti narigat a trabaho. Adu a tawtawen a narangranggasanda a tagabu. Kamaudiananna, ti Apo a nakanggeg ti ikkisa bimmaba a nangispal kadakuada. Pinilina ti agnagan Moises ket ti kabsatna nga Aaron a mapan ken Faraon ket ipaduyakyakna ti sao ti Apo a dumawdawat iti pannakawayawayada. Kalpasan ti nagubsang a didigra a nanglapunos iti daga ken kamaudiananna napapatay dagiti inauna dagiti Egipto, dagiti tattao nagpakpakaasida kadagiti Israelita a pumanawda. Kinapudnona, intedda dagiti alahasda, dagiti arwatenda, ken aniaman a banag a dinawatda tapno laeng tapno laeng mailisida kadakuada. Induronda dagiti Israelita a pumanaw manipud ti daga iti nadaras nga uray la awan pay ti umanay a lebadura tapno inayon tapno panglebadura iti tinapay.

1. Ita, arapaapem a sika ket pagdardarasan ti dati a karrubam a mangayat a pumanawka iti imatangna. Nakasagana ka kadi iti dalliasat? Ania ti balkotem? Ania ti dawatem iti kaarrubam? Kalpasan ti amin, idiyada kenka ti aniaman nga itedda kenka a kayatmo tapno laeng pumanawka. Ania ti alaem kas “pakalaglagipan” dagiti tawenmo iti Egipto?

Ania ti alaem gapu ta napateg para iti panagbiag iti let-ang? _____

2. Adda kadi ti aniaman a mapanunotmo no ania ti mapasamak iti masakbayan? Amin nga adda nga ammom kadagitoy a tawen ket agaramid ti ladrilyo ken agpatakder ti agummong kadagiti suidad ti faraon. Adda kadi ti ammomon a banag iti agturong Rameses? Kinapudnona, mabalin a saanka a sigurado no sadino ti turongen ti amin? Ti ammom laeng nga amin ket pumanaw ket sigurado a saanka nga agbati. Dagiti kapanunotam: _____

3. Ammom kadi no kasano kabayag a maawanka? Makitamto pay kadi dagiti kaarrubam ken gagayyemmo manin? Anianto ti aramidem tapno agbirokka ti pagbiagmo ken ti pamilyam? Naimbag a banag nga awan ti umanay a gundawaymo nga agpanunot kadagitoy a banbanag. No ammom, agbaliw ngata ti panunotmo pay a mapan? _____

4. Ania pay dagiti dadduma a banag a sumrek iti panunotmo? _____

PANANGIPAKAT:

1. Kas pampanunotem ti pakasaritaan ti Israel, ania dagiti nalabit a pagpampanunotam nga adda iti bukodmo a biag? Adda kadi dagiti dadakkel a panagbaliwna? Insigida a panagbalbaliw? Nakedked a panagbalbaliw? Saan a sigurado a panagbalbaliw? _____

2. Kadagitoy amin a banbanag a mabalin weno saan mapasamak iti agdama kadagitoy a tiempo ti panagbaliw, ania ti ammom a di agbaliw? _____

3. Ania dagidiay a banag a kanayon a kasla agtalinaed a saan a sigurado? _____

KARARAG: Apo, ti biagko ket agturong kadagiti adu a panagbaliw kadagiti tawtawen. Ti panagbaliw ket kanayon a saan a masimpa. Ti panagbaliw riribukenna ti nakaigagangayak. Ti panagbaliw sapulenna ti ibabangonko iti kanito nga addaan ti positibo a galad. Ti panagbaliw ket addaan ti wagasna a mangiwarnak iti kinakapsotko. Kas pampanunotek ti panagbaliw sisisiputak

a ti kaaddam ket kankanayon nga adda kaniak. Impannak iti lugar nga ayanko ita. Agyamanak iti imam a mangidalan ken mangiturong kaniak iti panagbaliw dakkel man wenno bassit. _____

Paset 5

PAKAUNA: Tiemponan ti pumanaw. Dagiti Israelita ket aggunaydan. Tiemponan tapno panawan dagiti amin a nakaigagangayanda. Kasapulan nga ibaga ti “naimbag a panagpakada” a sidadaras sakbay nga agbaliw ti panunotda! Makigabgabbotayo iti sumagmamano kadagitoy nga agpada a kapanunotan iti panagadaltayo ken Abraham iti *Ti Kari ti Dios, Ti Bendisontayo*. Inayaban ti Dios ni Abram a mapan iti daga a pangipakitaanna kenkuana. Ket inbaga ti Dios ken Abram iti Genesis 15:13-14 a dagiti kaputotanna ket maawagan met manipud iti dayta a daga. Ket, kas iti kaadda ti Dios kada Abraham, Isaac, ken Jacob isu inkarina a maadda met kada Moises kas idalanna dagiti tattao ti Dios manipud Egipto a mapan ti Kari a Daga. Inbilang dagiti Israelita a ti biagda idia Egipto nga isu laengen ti ammoda nga aminda, ngem ti Dios addaan ti Kari a Daga nga agur-uray kadakuada, ti daga nga inkarina kadagitoy nga immune kada Abraham ken dagiti kaputotanna iti nakaad-adun a tawen ti naglabas. Tinungpal ti Dios dagiti karina. Nagtalinaed a sipupudno kadagitoy tattao.

PANANGIPAKAT:

1. Ibilangmo kadi ti biagmo a naidadanes? Agsidsiddaawka kadi no daytoy ket isun ti amin? Wenno, adda kadi mariknam nga ay-ayabannaka ti Dios iti baro ken naisalumina a lugar ti biag, ti lugar a napno ti wayawaya, panagbiahe, ken ti panagdalliasat a kayat ti Dios a pangipananna kenka iti baro a lugar, ti lugar nga adda inana ken naulimek a kappia? Ania ngata met ti Kari a Dagam? _____
2. Ti tarigagay ti Apo ket tapno ispalennaka manipud iti aniaman a banag a mangaramid kenka a tagabu, manipud iti aniaman a banag a nangireppet kenka. Ania a pannakaispal ti kayatmo? Ania ti mamagtalinaed kenka a mangparpamata ti biag iti Kari a Daga? Ania ti kayatmo a dawaten iti Apo? Nalabit ti bisio wenno pannakaigamer iti dakes a nangtagabu

kenka. Nalabit isu ti nairanta nga oras nga aramiden wenno isu mariknam, uray pay galad. Wenno, nalabit daytoy ket langenlangen? Ania a panangispal ti kayamo a mangwayawaya kenka nga agrag-o kadagiti bendision nga idiyana? _____

PANANGIKABESA: Inted ti Dios ti awisna, ti ayabna a mapan Kenkuana. Mabalina a mariknatayo ti kinaranggas ken uray pay natrato nga awanan asi kas kadagiti Israelita ngem kunana, “Umay!” Alaem ti gundaway tapno kitaen ti Mateo 11:28. No tarigagayam, iramanmo dagiti bersikulo 29 ken 30. Dagiti bersikulo ket naababa. Isuratmo ida iti bassit a papel ket ruggiam nga ikabesa. Ayabannatayo ni Jesus a mapan Kenkuana. Kayatna nga ispalennatayo kadagiti pakadagsenan ti biag. Makasarakka koma ti inana iti karararuam kas agsungbatka iti awagna ken wayawaya iti panangispalna.

KARARAG: Apo Jesus, inayabannak nga umay Kenka. Inawisnak tapno itedmo ti ayatmo iti biagko. Ikkannak ti baelko nga agbiag a napakired babaen iti Espiritum, napapigsa ken naitalek kas agbibigak iti Namnama ti pannakaispalko manipud kadagiti amin a mangtagabu kaniak. Sika ti Apok. Siak ti Diosko. Siak ti anakmo a pinarsuam ken inayat. Agyamanak iti panangawagmo kaniak manipud iti biag a natagabu ken iti panangispalmo kaniak iti pannakasalimetmet kadagiti managayat nga imam. _____

PASET A SUBLIAN

**TI AYAB TI DIOS, ISU TI
PAKAISPALANTAYO**

PASET 1

SUBLIANAN NGA ADALEN

Nasakoptayo dagiti adu a pakaammo kadagiti immune a sangapulo ket dua a kapitulo ti Exodo.

1. Agilista kadagiti lima a kapitulo nga ibilangmo a napateg iti pakasaritaan:

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

e. _____

2. Usarem ti pangmarka a mangiparangarang, markaam dagiti paset ti kari ti Dios ken

Moises iti Exodo 6:6-8. Apay ngata a napateg unay a daytoy a kari ket naited kadaytoy

nga imusi nga oras? _____

3. Isurat dagiti sangapulo a didigra?

a. _____

f. _____

b. _____

g. _____

c. _____

h. _____

d. _____

i. _____

e. _____

j. _____

4. Inaramid ti Dios dagitoy a milagro a pagilasinan. Ania ti kayatna kadagiti Egipsio a

maammoan kas maiyannurot iti Exodo 7:4-5? _____

5. Ania a kapanunotan ti nasarakam nga adda ti kaipapananna maipapan iti inauna nga anak a lalaki? _____

6. Ania ti pannanga ti Paskua? Apay a daytoy a pannangan ket agpaut nga alagaden para kadagiti Israelita? _____

PANGRIKEP ITI TI AYAB TI DIOS, ISU TI PAKAISPALANTAYO - 1: Maguyugoyka nga agtuloy iti panagadalmo. Adun ti maadalmo. Nalakaka nga mangdaldalliasat ti Biblia. Agad-adalka kadagiti pakasaritaan a mangipakaammo kenka ti Sao ti Dios. agdakdakkelka iti pannakaliwliwa kas agtuloyka iti panagadal iti no ania ti kuna ti Dios kenka iti Saona. Maadadalmo dagiti kinapudno maipapan iti naindaklan nga ayat ti Dios para kenka ket ti tarigagayna tapno naun-uneg pay ti panagam-ammoyo.

KARARAG: O Apo, napudnoka iti karim kada Abraham, Isaac, ken Jacobersikulo Inispalmo dagiti tattaom manipud kadagiti amin a nangtagabu kadakuada. Kas napudnoka idi kadakuada kasta met a napudnoka agingga ita kaniak. Uray pay no makariknaak ti kasla narangngasan dagiti tattao ken dagiti pasamak ti biag, addaka latta kaniak. Pinabilegnak. Pinatibkernak iti tunggal inaldaw a trabaho. Agyamanak ta inayabannak manipud pannakaibaludko iti basol ket inispalnak a maaddaan ti baro a biag a kaddauka. _____

Additional CrossConnect Bible study downloads are available at no cost.

Visit the ministry's web site: www.crosscm.org.

Let us hear from you!

Contact us: admin@crosscm.org